

# LEGEA ELECTORALĂ<sup>1</sup> ADNOTATĂ CU JURISPRUDENȚA CASAȚIEI

## TITLUL I. Despre colegiurile electorale

### Art. 1

Adunarea deputaților și senatorilor se compune de persoanele alese în modul următor.(Const. 57).

### Art. 2

Corpul electoral este împărțit în fie-care județ în trei colegiuri(Cont.58)<sup>2</sup>.

### Art. 3

Fac parte din colegiul întâiu toți acei cari, întrunind celelalte condițiuni cerute de lege, au un venit funciar rural sau urban de cel puțin una mie două sute lei.(Const.59)<sup>3</sup>.

---

<sup>1</sup> Legea electorala asta-di în vigore este promulgata la 9 iunie 1884. De și prin legea de la 3 mai 1895' i se suprimase art. 89 și i se modificase din punct de vedere a competenței art. 90 și 135, vechile dispozițiuni ale acestor articole sunt adi în vigore, prin abrogarea acestei legi făcuta în ianuarie 1897. Înaintea actualei legi electorale, în România a fost în vigore legea electorala de la 30 iulie 1866, precum și legea interpretativa pentru garantarea libertatei alegerilor, promulgata la 23 aprilie 1878.

<sup>2</sup> a) Prin violatiunea legii, se înscriu în listele electorale ale unei comune cei cari nu dovedesc ca au un domiciliu real sau o reședință de cel puțin 6 luni în acea comuna.Cas.II 176/87. Bul. Pag.370.

b) Când cine-va are domiciliul acolo unde'si exercita drepturile politice, nu are nevoie de declarațiune pentru alegerea lui intru cât nu se dovedesce ca si-l exercita aiurea.Cas. II 91/88. Bul. Pag. 364.

c) Când este constatat în fapt ca o persona a plătit dările sale personale intr'o comuna, unde'si are domiciliul și a fost deja înscrisa în listele electorale, și în contra sa nu s'a ridicat nici o contestație, consiliul comunal fără drept îl șterge din lista pentru ca este oficer în armata, de ore-ce el n'a fost înscris ca oficer ci ca avend condițiunile cerute de lege. Cas. II 112/89. Bul. 155.

d) Pentru ca cine-va să pota exercita intr'un județ dreptul electoral în colegiul I de Camera și Senat, când nu este dispensat de cens pentru acest din urma colegiu, nu este suficient a plăti numai simpla dare a cailor de comunicațiune în acel județ, servindu-se de censul ce ar avea în proprietati situate în alte județe, ci trebuie să platesca o dare fonciara cât de mica și în județul în care ar figura ca alegator, adică să posede imobile în acest județ. Cas. II 508/ 94. Bul. Pag 654.

<sup>3</sup> a) Fac parte între alegetorii colegiului întâi de deputați acei care au un venit funciar, rural sau urban de lei 1200 anual și lei 800 pentru colegiul II de Senat. Cas.II 31/86. Bul. Pag. 329 Cas.II 30/ 86. Bul. Pag 328 Cas II 33/86 Bul pag 331 Cas II 48/86 Bul pag 347 Cas II 34/87 Bul pag 264 Cas II 42/87 Bul pag 269 Cas II 100/87 Bul pag 296 Cas II 134/87 Bul pag 332.

b) Proprietarul scutit provisoriu de plata impositului unui imobil, pote să exercite dreptul de alegator, măcar ca nu platesce impositul.Cas II 28/87 Bul. Pag 263.

c) Fac parte din colegiul I de Camera și Senat toți acei cari au venit de lei 2000. Cas II 41/87 Bu.l pag 268 . Cas II 172/87 Bul. pag 351 . Cas II 6/88 Bul. pag 268.

d) Censul electoral se compune și din venitul imobilului construit din nou, pentru care legea'l scutesce provisoriu de plata foncierei. Cas.II 76/87, Bul. Pag. 289.

e) Fac parte dintre alegetorii colegiului I pentru Camera și Senat cu dispensa de cens, toți cei cari posed o diploma de doctor sau licențiat în veri-ce specialitate și care exercita profesiunea lor de cel puțin 6 ani. Cas. II 79/87 Bul. Pag. 292.

f) Censul electoral trebuie dovedit prin rolurile de contribuțiuni, chitanțe sau avertismente din partea împlinitorilor de dări, pe anul trecut și present. Cas. II 138/87 Bul. Pag. 334.

g) Cei cari poseda censul cerut de lege, cu drept cuvânt se înscriu între alegetori. Cas.II 16/88. Bul. pag.283; Cas.II 38/88. Bul. pag.301.

h) Stramutarea unui militar dintr'o localitate facuta numai în interesul serviciului nu are drept efect și schimbarea domiciliului politic executat intr'un judet, afara numai de casul când el a facut cererea de stramutare expresa. Cas.II 25/88. Bul. pag.294.

i) în venitul care constituie censul electoral, trebuie socotit și scutirea de imposit care se face pentru intretinerea imobilelor. Cas.II 40/88. Bul. pag.303.

## Art. 4

Fac parte din colegiul al doilea toți acei cari, întrunind celelalte condițiuni prevedute de lege, au domiciliul și reședința în orașe și plătesc către Stat o dare anuală directă de ori-ce natură de cel puțin 20 lei. Sunt scutiți de cens în acest colegiu<sup>4</sup>:

j) Prin faptul încetării dreptului de proprietate, încetează și dreptul de alegator. Cas. II 54/88. Bul. pag. 316.

k) Pentru a-și putea exercita dreptul electoral în colegiul I de deputați și senatori dintr'un județ, nu este destul a avea numai censul rezultând din proprietăți situate în alt județ, ci trebuie să plătească o dare fonciară și în județul în care a figurat ca alegator. Cas. II 65/89. Bul. pag. 436.

l) Un alegător are drept să figureze înscris în listele electorale provisorii și definitive, cu venitul proprietății sale urmărite, chiar în urma licitațiunii lui definitive, întrucât se găsește în posesiunea ei și licitațiunea e încă supusă recursului în casă. Cas. II 30/89. Bul. pag. 464.

m) De și rолurile sunt menite a constata censul, cu toate acestea, când se dovedește ca imobilul cu care a fost înscrisă o persoană nu-i aparține exclusiv, ci mai multor coeredi, nu-i poate servi censul de cât în raport cu porțiunea sa ereditară. Cas. II 72/90. Bul. pag. 477.

n) Fac parte din colegiul II-lea de Camera, cu dispensa de cens, profesiunile libere (avocații, ofițerii în retragerea pensionarii în retragere și cei ce au absolvit cel puțin învățământul primar. Cas. II 73/91. Bul. pag. 459.

o) Pentru clădirile situate în comunele rurale, censul electoral se regulează nu în raport cu plata contribuțiunii fonciare, ci calculându-se și scadământul de a patra parte din venit de care sunt scutite de impozit. Cas. II 297/91. Bul. pag. 523.

p) Venitul unei proprietăți superliciare, precum este venitul unei mori construite pe pământul altuia în virtutea unui act de concesiune al acestuia, poate servi de cens electoral. Cas. II 84/94. Bul. pag. 395.

q) Legiuitorul pentru a forma colegiul I de Camera și Senat, nu a avut în vedere de cât pe proprietarii imobilelor rurale sau urbane iar nici decum pe acei cari se bucură de un venit fonciar, sau un simplu drept de uzufruct asupra imobilelor. Numai prin excepțiune uzufructuarii sunt chemați a vota în aceste două colegii și două cazuri, anume limitate și specificate de legiuitor: atunci când este vorba de uzufruct legal, adică pe cât timp părintele se bucură de uzufructul legal al imobilelor minorilor săi copii, și bărbatul de uzufructul imobilului dotal. Cas. II 269/95. Bul. pag. 623.

r) Patrimoniul de impozit fonciar de care sunt scutite contribuțiunile intra în calculul venitului imobilelor, cerute de lege ca cens electoral. Cas. II 553/95. Bul. pag. 667.

<sup>4</sup> a) Fac parte din colegiul II electoral toți acei cari pe lângă celelalte condițiuni prevăzute de art. 16, au domiciliul lor de reședință în oraș și plătesc o dare anuală directă de 20 lei de ori-ce natură. Cas. II 44/86. Bul. pag. 342. Cas. II 47/86. Bul. pag. 346.

b) Sunt nedemni de a fi alegători cei condamnați pentru escrocherii. Cas. II 64/87. Bul. pag. 280. Ofițerii în retragere cu drept sau fără drept la pensie fac parte din colegiul II de Camera și I de comună. Cas. II 15/88. Bul. pag. 282. Cas. II 90/88. Bul. pag. 361.

c) Ofițerii în retragere cari nu dovedesc retragerea lor cu dreptul la pensie, nu pot avea dreptul de a figura în listele electorale cu dispensa de cens. Cas. II 91/88. Bul. pag. 364.

d) Fac parte din colegiul III pentru Camera toți acei care plătesc o dare cât de mică către Stat și din colegiul II Comunal acei care plătesc o dare directă anuală de cel puțin 20 lei. Cas. II 172/88. Bul. pag. 409.

e) Spre a putea fi alegător în colegiul II de Camera trebuie ca, pe lângă celelalte condițiuni, să aibă atât domiciliul cât și reședința în orașul unde se cere înscrierea. Nu este destul să aibă numai domiciliu. Cas. II 45/89. Bul. pag. 405.

f) Retinerea de 5% asupra lefii funcționarului căruia să se privească ca o dare directă către dreptul de a fi alegător. Cas. II 56/89. Bul. pag. 409.

g) Proprietatea mamei nu poate servi de bază ca cens pentru drepturile electorale ale fiului său. Cas. II 74/89. Bul. pag. 445.

h) Au dreptul de a fi alegători cu dispensa de cens în colegiul II de Camera și Senat, farmaciștii cu diplomă. Cas. II 188/90. Bul. pag. 558.

i). Coloneii în retragere au dreptul a figura, cu dispensă de cens, în colegiul I de Senat și al II-lea de Camera. Cas. II 343/91. Bul. pag. 531.

j). În colegiul II-lea de Senat pot figura ca alegători și cei domiciliați în comunele rurale. Cas. II 12/95. Bul. pag. 492.

k). De și art. 4 din legea electorală și art. 4 din legea pentru alegerea consiliilor comunale, dispensează de cens, pentru colegiul II de Camera pe cei ce au absolvit învățământul primar și pentru colegiul I de comună pe cei ce au terminat învățământul secundar, această dispensă însă nu se întinde până la a fi

- a) Profesiunile libere;
- b) Oficerii în retragere;
- c) Pensionarii Statului;
- d) Cei ce au absolvit cel puțin învățământul primar.

Tóte comunele urbane dintr'un județ forméză un singur colegiú cu orașul de reședință. (Const. 60).

### Art. 5

Fac parte din colegiul al treilea toți cari nu sunt alegători în colegiul întâiú și al douilea și plătesc o dare cât de mică către Stat<sup>5</sup>.

Alegătorii acestuí colegiú, cari aú venit funciar rural de 300 lei în sus și cari sciú citi și scrie, pot să voteze, după voința lor, saú direct pe deputat la orașul de reședință, saú indirect pe delegat în comunele lor, împreună cu alegătorii fără sciință de carte și cari nu aú venitul cerut.

Votéză asemenea direct cu dispensă de cens:

- a) Învățătorii sătesci și preoții;
- b) Cei ce plătesc o amendă anuală de cel puțin una mie lei.  
50 de alegători aleg un delegat.

Primarul, notarul, perceptorul, șeful de garnizónă, precum și orí-ce funcționar public nu vor putea fi aleși delegați. (Constituțiune art. 61).

### Art. 6

Aceste trei colegiuri aleg direct în modul următor:

dispensat alegătorul și de plata dărilor pentru căile de comunicațiune, dare impusă tuturor cetățenilor, afară de acei apărați de aceste imposite prin o lege specială. Și plata acesteí dări numai pe trimestrul Ianuarie din anul curent și încă ca ambulant nu ca contribuabil stabil al comunei unde persóna pretinde că 'și are domiciliul saú reședința sa, nu este suficientă spre a se dovedi acest domiciliú. Cas. II 264/95. Bul. pag. 621.

l). Eforia spitalelor civile din București, fiind o instituțiune publică pusă sub controlul Statului, pensionarii săi aú ca și pensionarii Statului, dreptul de a fi dispensați de cens pentru colegiul II de Cameră. Cas. II 54/95. Bul. pag. 658.

m). Decimele județene și comunale nu pot servi contribuabilului ca cens electoral cerut de lege pentru colegiul al II-lea de Cameră și II de comună, el neconstituind o dare directă către Stat, în folosul județelor saú comunelor. Cas. II 571/95. Bul. pag. 669.

n). Dacă art.4 din legea electorală și art.4 din legea pentru alegerea consiliilor comunale prevăd că oficerii în retragere aú dreptul de a figura în colegiul al II-lea de Adunare și I de comună, cu dispensă de cens, acésta însă--în lipsă de dispozițiune expresă în lege--nu implică cătuși de puțin ideea că legiuitorul a voit să excludă de la dreptul de a figura în d(z)isele colegii pe oficerii în activitate, dacă dînșii s'ar găsi în condițiunile de cens saú în verí unul din casurile de dispensă de cens, prevéd(z)ute de lege. Așa dar, oficerul în activitate care a absolvit o școlă de învățământ secundar în colegiul I de comună. Cas. II 594/95. Bul. pag. 671.

o). Pentru a putea figura cineva în colegiul II de Cameră al unui județ, se cere ca să aibă domiciliú și reședința într'unul din orașele aceluí județ. Cas. II 594/95. Bul. pag. 673.

<sup>5</sup> a). Fac parte din colegiul I toți acei cari, pe lângă cele alte condițiuni aú și un venit cel puțin de 1,200 lei. În acest colegiu legiuitorul n'a acordat dispensă de cens celor cu diploma de licențiați, etc. Cas II 70/88. Bul. pag.351.

b). Ca să pótă figura cine-va înscris în listele Colegiului III cu vot direct, trebuie să dovedéscă că are censul cerut de lege Cas. II 76/88 Bul. pag. 354.

c). Oficerii în retragere fac parte între alegătorii colegiului II de cameră și I comună cu dispensă de cens. Cas. II 90/88. Bul. pag. 361.

d). Recipisele de plata foncierei, nu justifică dreptul de a fi înscris în listele electorale, dacă nu se face dovadă că darea a fost plătită pe anul trecut și present. Cas. II 144/88. Bul. pag. 399.

e). Fac parte din colegiul III pentru Cameră toți aceia cari plătesc o dare cât de mică către Stat și din colegiul II comunal acei cari plătesc o dare directă anuală de cel puțin 20 lei. Cas. II 172/88. Bul. pag. 409.

f). Românul de nascere care a figurat deja în listele electorale ale anilor trecuți este în drept a fi înscris și în viitor în acele liste Cas. II 3 91. Bul. pag. 409.

*Colegiul întâi* alege câte două deputați de fiecare județ, cu excepțiunea județelor Ilfov, Iași, Dolj, Buzău, Mehedinți, Prahova, Teleorman, Bacău, Putna, Botoșani și Tutova, cari aleg după cum urmează:

Ilfov, cinci; Iași, Dolj, câte patru; Buzău, Mehedinți, Prahova, Teleorman, Bacău, Putna, Botoșani, Tutova, câte trei.

*Colegiul al doilea* alege precum urmează: București nouă deputați; Iași, șese; Craiova și Ploiești, câte patru; Brăila, Turnu-Măgurele, Bacău, Roman, Galați, Focșani, Bârlad și Botoșani, câte trei; Buzău, Giurgiu, Huși, Pitesci și Turnu-Severin, câte două; iar cele-lalte câte unul.

*Colegiul al treilea* alege un deputat pentru fie-care județ, cu excepțiunea următoarelor județe și anume: Ilfov, Dolj, Mehedinți, Prahova, Buzău, Bacău, Putna și Suceava, cari aleg câte două. (Const. 62).

## **Art. 7**

Pentru Senat corpul electoral se împarte, în fie-care județ, din două colegiuri. (Const. 67)<sup>6</sup>.

## **Art. 8**

Fac parte din colegiul întâi acei ce au un venit funciar rural sau urban de ce puțin 2000 lei anual, cu dispensa de cens pentru următoarele persoane<sup>7</sup>:

---

<sup>6</sup> Venitul unei proprietăți superficiare, precum este venitul unui stabiliment comercial construit pe pământul altuia, în virtutea unui act de concesiune al acestuia, poate servi de cens electoral. Cas. II 2/92. Bul. pag. 81.

<sup>7</sup> a). Proprietarul unui imobil scutit provisoriu de plata impositului, poate să exerciteze dreptul de alegător, măcar că nu plătesce impositul. Cas. II 28/87. Bul. pag. 263.

b). Cel care dovedește că are un venit anual de lei 1,200, posedând censul cerut de lege, are dreptul de a fi înscris între alegătorii colegiului I de Cameră și Senat. Cas. II 34/87. Bul. pag. 264.

c). Censul pentru a fi alegător se calculează pe venitul brut, iar nu net al imobilului. Cas. II 75/87 Bul. pag. 288.

d). Diploma de medic veterinar neconstituind un equivalent al titlului de doctor sau licențiat nu poate motiva înscrierea titularului în listele colegiului I pentru Senat cu dispensă de cens. Cas. II 294.

e). Fac parte din colegiul II de Senat, acei care întrunind cele lalte condițiuni au și un venit funciar urban sau rural de la 2000 până la minimum 800 lei. Cas. II 130/87. Bul. pag. 329.

f). Adjuțorele de judecători de ocóle ca magistrați, cari au funcționat șese ani, fac parte din alegătorii colegiului II de Senat cu dispensă de cens. Cas. II 158/87. Bul. pag. 343.

g). Fac parte din colegiul I de Cameră și Senat, acei cari pe lângă cele-lalte condițiuni cerute de lege au și un venit funciar urban sau rural de cel puțin 2000 lei anual, măcar că imobilul ar fi apărut de dare pe un timp hotărît Cas. II 7/88 Bul. pag. 270.

h). Ca să pótă fi cine-va alegător trebuie să fie român de nascere sau naturalizat român. Cas. II 14/88. Bul. pag. 280.

i). În venitul care constituie censul electoral, trebuie socotit și scutirea de imposit care se face pentru întreținerea imobililor. Cas. II 40/88. Bul. pag. 303.

j). Prin faptul încetării dreptului de proprietate încetază și dreptul de alegător. Cas. II 54/88. Bul. pag. 316.

k). Scutirea de foncieră pentru trei ani pentru clădirile noi, de și nu împedică înscrierea în listele electorale, totuși pentru a se obține înscrierea trebuie dovedite în mod legal veniturile imobilului scutit. Constatarea primarului nu se poate considera ca o davadă îndestulătoare. Cas. II 13/88. Bul. pag. 384.

l). Licențiații în farmacie au dreptul să figureze fără cens în colegiul II de Senat, iar nu în colegiul I ca cei-lalți specialiști, doctori și licențiați. Cas. II 138/88. Bul. pag. 392.

m). Censul electoral se dovedește numai prin recipisele de plata dărei pe anul trecut și cel curent. Cas. II 140/8. Bul. pag. 395.

n). Un alegător are dreptul să figureze înscris în listele electorale provizorii și definitive cu venitul proprietății sale urmărite chiar în urma licitațiunei lui definitive, întru cât se găsește în posesiunea ei și licitațiunea e încă supusă recursului în casație. Cas. II 130 89. Bul. pag. 464.

o). Profesiunea de profesor de liceu face să presupună calitatea de român până la proba contrarie. Cas. II 102/90. Bul. pag. 495.

- a) Foștii și actualii președinți sau vice-președinți ai vre-uneia din uneia din Adunările legiuitoare;
- b) Foștii și actualii deputați și senatori care au făcut parte din două legislaturi;
- c) Generalii și coloneii și acei care au un grad asimilat cu acela de general sau colonel;
- d) Foștii și actualii miniștri sau reprezentanți diplomatici ai țării;
- e) Foștii și actualii membri sau președinți de curte, procurori-generalii pe lângă curțile de apel, președinții, membrii sau procurorii la curtea de casație;
- f) Acei ce au diplomă de doctor sau licențiat în oricare specialitate și care vor fi exercitat profesiunea lor în timp de 6 ani;
- g) Membrii Academiei române. (Const. 68).

## Art. 9

Fac parte din colegiul al doilea toți alegătorii direcți din orașe și din comunele rurale care au un venit funciar rural sau urban de la 2000 lei în jos până la 800, cum și comercianții și industriașii care plătesc o patentă de clasa I-a sau a II-a<sup>8</sup>.

---

p). Contribuțiunile plătite de vechiul proprietar, servă noului achizitor pentru constatarea censului său. Cas. II 55 91. Bul. pag. 397.

q). Nu se poate discuta pe calea contestațiilor electorale, validitatea unui act autentic și transcris în regulă, relativ la proprietatea imobilului cu al cărui venit este înscris alegătorul în listele electorale, precum ar fi cazul de simulațiune ce se invocă contra lui. Cas. II 340/91. Bul. pag. 528.

r). Cesiunea făcută de femeie bărbatului său a unor venituri în averea sa imobiliară parafernala, nu poate servi acestuia ca cens electoral, de orice asupra unei asemenea averi bărbatul n'are usufructul legal. Cas. II 343/91. Bul. pag. 531.

s). Licențiații în farmacie au dreptul a fi înscrși cu dispensă de cens în listele electorale ale colegiului al II-lea de Senat, iar nu în colegiul I-iu. Cas. II 393/94. Bul. pag. 393.

t). Venitul unei proprietăți superficiare, precum este venitul unei mori construite pe pământul altuia în virtutea unui act de concesiune al acestuia, poate servi de cens electoral. Cas. II 84/94. Bul. pag. 395.

u). Legiitorul pentru a forma colegiul I de Cameră și Senat, nu a avut în vedere de cât de proprietarii de imobile rurale sau urbane, iar nici de cum pe acei care se bucură de un venit funciar sau un simplu drept de usufruct asupra imobilelor. Numai prin excepțiune usufructuării sunt chemați a vota în aceste două cazuri, anume limitate și specificate de legiitor: atunci când este vorba de usufruct legal, adică pe cât timp părintele se bucură de usufructul legal al imobilelor minorilor săi copii și bărbatul de usufructul imobilului dotal. Cas. II 269/95. Bul. pag. 623.

<sup>8</sup> a) Pentru censul legal se cere venitul brut al imobilului, ținându-se în seamă și scutirea ce se face pentru întreținerea imobilului. Cas. II 41/88 Bul. pag. 305.

b) Când alegătorul 'și are domiciliul acolo unde 'și exercită drepturile politice nu se cere să se mai facă declarațiune pentru alegerea lui. Cas. II 88/88. Bul. pag. 359.

c). Recepsele de plata foncierei unui imobil înstrăinat prin vînd(z)are, numai poate dovedi censul cerut de lege, mai ales când el fiind avere parafernala a femeii, nu poate să procure bărbatului nici dreptul de usufruct. Cas. II 134/88. Bul. pag. 386.

d). Cu drept cuvînt tribunalul șterge din liste pe un profesor care nu dovedește că școla în care funcționează este o școlă recunoscută de Stat și de gradul secundar. Cas. II 101/88. Bul. pag. 404.

e) Fac parte din colegiul I de Cameră și al II-lea de Senat cei care, întrunind celelalte condițiuni, au un venit funciar urban sau rural de cel puțin 1200 lei anual, și vor dovedi cu roluri, chitanțe sau avertismente din partea împlinitorilor de dări că au achitat dările atât pe anul trecut cât și pe cel curent. Cas. II 23/89. Bul. pag. 391.

f) Reținerile de 5% asupra lefurilor funcționarilor nu pot constitui censul cerut de art. 9 din legea electorală spre a fi alegător în colegiul II-lea de Senat. Cas. II 9/90. Bul. pag. 377.

g). Agenții silvici care termin cursurile școlii speciale superioare de agricultură și silvicultură de la Herăstrău, nefiind nisce ingineri silvicultori, nu pot fi considerați ca ingineri cu diplomă spre a fi dispensați de cens, conform art. 9 alin. d. din legea electorală pentru a figura în colegiul II de Senat. Cas. II 341/91. Bul. pag. 529.

h). Absolvirea cursului școlii de conductorii de poduri și șosele, aceea a școlii de agricultură și silvicultură, precum și aceea a școlii militare, nu pot echivala cu diploma de doctor în oricare specialitate sau cu aceea de inginer, arhitect, etc., prevăd(z)ute la art. 9 din legea electorală, pentru a putea da dreptul de înscriere în colegiul II de Senat cu dispensa de cens. Cas. II 43/95. Bul. pag. 502.

Sunt dispensați de cens în acest colegiu următoarele persoane:

- Acei ce posed o diplomă de doctor de orice specialitate, sau un alt titlu echivalent cu acela de doctor, emanat de la școli speciale superioare;
- Licențiații în drept, în litere, filosofie sau științe;
- Foștii și actualii magistrați cari au funcționat timp de 6 ani;
- Inginerii, arhitecții, farmaciștii și medicii-veterinari cu diplomă;
- Profesorii școlilor din orașe ale Statului sau al școlilor secundare recunoscute de Stat;
- Pensionarii cari primesc o pensie minimă de 1000 lei anual. (Const. 69).

### **Art. 10**

Fie-care din aceste două colegii votează separat.

Colegiul întâiu dă doi senatori pentru fie-care județ.

Colegiul al doilea dă un senator de fie-care județ, cu excepțiunea următorilor județe, cari aleg după cum urmează:

Ifov cinci; Iași, trei; Brăila, Covurlui, Dolj, Prahova, Botoșani, Tutova, Teleorman, Mehedinți, Buzău, Bacău, Putna, Dâmbovița, Romanați și Némța, câte două senatori de județ. --(Const.70).

### **Art. 11**

Orî în câte secții ar fi împărțit colegiul electoral, fie-care alegător votează numărul de reprezentanți pe care trebuie să-l dea colegiul din care face parte. (Const.71)<sup>9</sup>.

### **Art. 12**

Universitățile din București și Iași trimit fiecare câte un membru la Senat, ales de către profesorii universității respective, fără ca ei să părădă prin acesta dreptul de a vota în colegiul din care fac parte. (Const. 73).

### **Art. 13**

Vor fi de drept membrii ai Senatului:

- 1). Moscenișorul tronului la vârsta de opt-sprezece ani; El nu va avea însă vot deliberativ de cât la vârsta de 25 ani;
- 2). Mitropolii și episcopii eparhioți. (Const. 76).

### **Art. 14**

Se vor ține în seamă bărbatului contribuțiunile femeii și tatălui ale copiilor săi minori, pe tot timpul cât vor avea usufructul legal<sup>10</sup>.

---

i). Asemănat art. 9 din legea electorală, numai inginerii cu diplomă au drept a figura, cu dispensă de cens, în colegiul II de Senat, iar nu și cei care nu posed o asemenea diplomă. Cas. II 647/95. Bul. pag. 678.

<sup>9</sup> În materie electorală veri-care alegător are dreptul de a face apel. Cas. II 131/88. Bul. pag. ...

<sup>10</sup> a). Proprietarul unui imobil scutit provisoriu de plata impositului, pôte să exerciteze dreptul de alegător, măcar că nu plătesce impositul. Cas. II 28/87. Bul. pag. ....

b). Censul electoral se compune din venitul imobilului construit din nou pentru care legea 'l scutesce provisoriu de plata foncierei. Cas. II 76/87. Bul. pag. 289.

c). În venitul care constituie censul electoral trebuie socotit și scutirea de imposit, care se face pentru întreținerea imobilelor. Cas. II.../88. Bul. pag. 303.

d). Contribuțiunile copilului minor se țin în seamă tatălui ca cens electoral pe tot timpul cât va avea usufructul legal. Cas. II 71/90. Bul. pag. 476.

e). Casele ce servesc de locuință preoților de mir, de și scutite de impositul funciar, pôte să le servească ca cens electoral. Cas. II 117/90. Bul. pag. 510.

Proprietarul unui imobil, scutit provisoriu de plata impositului către Stat, va exercita dreptul de alegător ca și cum ar plăti acel impozit. (Ei. 17).

### **Art. 15**

Veniturile fondurilor situate în diferite comune și diferite județe, vor fi ținute în seamă pentru complectarea censului cerut de lege. (Ei. 14, 17).

## **TITLUL II. Despre capacitatea electorală**

### **Art. 16**

Pentru a fi alegător trebuie<sup>11</sup>:

---

f). Bărbatul nu poate cere înscrierea sa în listele electorale, în baza averii parafernale posedată de soția sa. Cas. II 82/91. Bul. pag. 471.

g). Contribuțiunile femeii pot servi bărbatului ca cens electoral pe tot timpul cât dînsul are usufructul legal. Cas. II 63/94. Bul. pag. 387.

h). Proba cum că alegătorul posedă nise construcțiuni noi scutite de impozitul fonciar, pe timp de 3 ani, în virtutea cărora ar avea dreptul de alegător ca și cum ar plăti acel impozit, nu poate să rezultă de cât dintr'un certificat al agenților fiscali întemeiat pe registrele de scutire ținute conform art. 15 din legea din 1882, pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor (saŭ art. 26 din aceeași lege din anul 1893), registre în care să se constate la cât anume s'a evaluat venitul acelor construcțiuni. Cas. II 41/95. Bul. pag. 501.

i). Contribuțiunea ce femeia plătesce pentru averea sa parafernala nu poate servi bărbatului de cens electoral. Cas. II 124/95. Bul. pag. 525. Cas. II 289/95. Bul. pag. 627.

j). Odată ce imobilul dotat al femeii a fost înstrăinat contribuțiunile lui nu mai pot folosi bărbatului ca cens electoral, cu toate că a eșit din patrimoniul soției sale cu condițiune ca dînsul să se folosescă de venit în tot timpul cât va dura căsătoria între el și soția sa, căci din momentul ce nuda proprietate numai aparține acesteia, nici usufructul bărbatului nu mai este un usufruct legal, singurul cas în care asemănat art. 14 din legea electorală, bărbatul se poate bucura pentru censul electoral de contribuțiunile femeii sale. Cas. II 317/95. Bul. pag. 634.

k). Constatarea venitului unei construcțiuni noi, scutite de plata impositului fonciar pe timp de trei ani, venit ce poate servi proprietarului ca cens electoral, asemănat art. 14 din legea electorală, nu poate să rezultă de cât din evaluarea făcută de comisiunile de recensământ, fie generale, fie acelea de prefaceri în cursul periodului cincinal, și care evaluări trebuiesc a fi constatate și înscrise în registrul de scutiri prevăd(z)ut de art. 26 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe din anul 1893. Așa dar, este neadmisibilă dovada ce se întemeiază pe o evaluare făcută nu de d(z)isele comisii ci de receptorul respectiv, căruia legea nu îi dă dreptul de a face asemenea evaluări. Cas. II 465/95. Bul. pag. 649.

l). Censul, consistând din venituri de imobile, cerute de lege pentru ca cine-va să pótă figura în listele electorale ale unui colegiu, poate servi alegătorului chiar atunci când dînsul a devenit proprietarul acelor imobile în urma închiderii tabloului de toate apelurile venite înaintea tribunalului. Cas. II 505/95. Bul. pag. 652.

<sup>11</sup> a). Cetățenul otoman din Dobrogea a devenit Român prin faptul alipirei teritoriului la România, numai întru cât el nu fusese străin. Cas. II 12/86. Bul. pag. 260.

b). Este presupus Român cel care dovedește că a fost primar și alte doved(z)ă nu se fac, că ar fi străin. Cas. II 14/86. Bul. pag. 264.

c). Cei născuți din părinți străini neîmpămîntenii care n'au făcut declarațiune în termen de un an de la venirea lor la majoritate, că înțeleg a deveni cetățeni Români, sunt incapabili de a fi alegători. Cas. II 57/87. Bul. pag. 273. Cas. II 71/87. Bul. pag. 285.

d). Este incapabil de a fi alegător străinul neîmpămîntenit. Căsătoria cu o româncă și botezul nu îi dau acest drept. Cas. II 67/87 Bul. pag. 284.

e). Fără cuvînt se esclude din listele electorale cel care dovedește că a avut posesiunea de Stat de cetățen român precum o are și acum. Cas. II 31/88. Bul. pag. 296.

f). Naturalizațiunea, fiind un drept personal, nu se poate întinde și asupra copiilor născuți mai înainte de a fi dobândit părintele lor împămîntenirea. Ast-fel fiind, străin, nu se poate bucura de drepturile politice. Cas. II 37/89. Bul. pag. 649.

g). Botezul în ritul creștin nu dă dreptul unui străin d'a se înscrie între alegători, întru cât n'a îndeplinit formalitățile împămîntenirei. Cas. II 49/89 Bul. pag. 406.

- a) A fi Român de naștere sau a fi dobândit împămîntenirea;
- b) A avea vîrsta de 21 ani împliniți;
- c) A reuni condițiunile cerute pentru a figura în veri-unul din colegiurile indicate mai sus. (Constituțiune 64, 72).

### Art. 17

Censul nu se pôte dovedi de cît prin rolul de contribuțiune, chitanțele sau avertismentele din partea împlinatorilor de dări, pe anul încetat și pe anul curent. (Const. 63. --El. 14,15,40) <sup>12</sup>.

h). Evreul împămîntenit, născut în România din părinți israeliți, și cari numai cu ocaziunea trecerei rușilor la resbel în anul 1876 a trecut și el în Dobrogea, unde a rămas până în present, nu putea fi considerat la 11 Aprilie 1877, data alipirei Dobrogei la România, ca cetățén otoman și prin urmare, ca devenit cetățén român, și ca atare, nu se pôte bucura în Dobrogea de drepturile electorale. Cas. II 67/89. Bul. pag. 438.

i). Naturalizarea este individuală. Ea nu se pôte întinde și asupra fiului deja născut în momentul obținerii ei de către părinte. Un asemenea fiu este considerat ca străin decă n'a reclamat calitatea sa de cetățén român de la venirea sa la majoritate, în termen de un an. Cas. II 152/89 Bul. pag. 476.

j). Copilul născut în România dintr'un român, este român. Faptul că părintele a cerut din ignoranță împămîntenirea când în realitate era român, nu pôte atinge în nimic dreptul copilului. Cas. II 87/90. Bul. pag. 491.

k). Faptul că o persónă a fost înscrisă în listele electorale ale anilor trecuți constituie o posesiune de stat a calității sale de român, care trebuie să fie dărâmată prin proba contrarie ce incumbă aceluia care cere ștergerea sa din listele anului curent. Cas. II 114/90. Bul. pag. 509.

l). Când părintele unei persóne domiciliată în România a fost supus străin, presumpțiunea legală este că și fiul său se găsește în aceiași condițiune până la proba contrarie și ca atare nu pôte figura în listele electorale. Cas. II 23/91. Bul. pag. 986.

<sup>12</sup> a). Fără cuvînt se șterge din listele electorale, cel care satisface cerințele censului în momentul confecționării listelor. Cas. II 21/86. Bul. pag. 311.

b). Censul electoral se dovedește prin rolul de contribuțiunii, chitanțe și avertismente. Cas. II 25/87. Bul. pag. 260.

c). Fac parte din colegiul I de Cameră toți acei cari pe lângă cele-lalte condițiuni au și un venit fonciar rural sau urban de cel puțin 1200 lei anual. Cas. II 134/87. Bul. pag. 332. Cas. II 142/87. Bul. pag. 335.

d). Cei care pe lângă cele-lalte condițiuni posed și censul cerut de lege, pot figura în listele electorale, legea nepunând drept condițiuni de admisibilitate, sciința scrierei și a citirei. Cas. II 90/88. Bul. pag. 361.

e). Străinii neîmpămîntenii nu pot face parte între alegători. Cas. II 183/88. bul. pag. 411.

f). Fac parte din colegiul I de Cameră și al II(-lea) de Senat cei cari pe lângă cele-lalte condițiuni, vor dovedi, cu roluri de contribuțiunii, chitanțe sau avertismente din partea împlinatorilor de dări, atât pe anul încetat cît și pe cel curent, că au un venit fonciar de cel puțin 1200 lei. Cas. II 36/89. Bul. pag. 397.

g). Censul trebuie plătit pe întregul an trecut. Plata lui numai pe al 3-lea trimestru nu satisface cerințele art. 17 din legea electorală. Cas. II 44/89. Bul. pag. 404.

h). De și art. 17 din legea electorală prevede probațiunea censului prin rolurile de contribuțiunii, etc., această probă însă cade când se dovedește că persóna înscrisă în acele roluri, nu este proprietara imobilului impus. Cas. II 113/90. Bul. pag. 508.

i). Censul nu se pôte dovedi de cît prin rolul și chitanțele sau avertismentele împlinatorilor de dări, atât pe anul încetat cît și pe anul curent. Prin urmare, un simplu act de expertisă, din care rezultă că cine-va are o proprietate, care îi produce un venit óre-care, nu pôte fi primit ca probând censul, dacă nu se dovedește că acea proprietate este supusă la plata de impozit fonciar. Cas. II 64/94. Bul. pag. 389.

j). Censul cată a fi probat atât pe anul încetat, cît și pe anul curent și această probă nu pôte fi făcută de cît prin rolurile de contribuțiunii și recipisele sau avertismentele împlinatorilor de dări. Așa dar, nu se pôte admite ca făcând o atare dovadă certificatul dat de grefa tribunalului, chiar dacă atestă prin el și numérul recipisei de plată. Cas. II 11/95. Bul. pag. 491. Cas. II 83/95. Bul. pag. 514.

k). Censul consistând din veniturii de imobile, cerute de lege pentru ca cine-va să pótă figura în listele electorale ale unui colegiu, pôte servi alegătorului chiar atunci când dînsul a devenit proprietarul acelor imobile în urma închiderei listelor definitive ale consiliului comunal și după încheierea tabloului de tóte apelurile venite înaintea tribunalului. Cas. II 505/95. Bul. pag. 653.

l). Pătrimea de impozit fonciar de cari sunt scutite contribuțiunile intră în calculul venitului imobilelor, cerut de lege ca cens electoral. Cas. II 553/95. Bul. pag. 667.

## Art. 18

Sunt incapabilii de a fi alegători<sup>13</sup>:

Cerșetorii;

Ceii puși sub interdicțiune judecătorească;

Ceii în stare de faliment declarați și nereabilitați;

Servitorii cu sîmbrie.

În categoria servitorilor nu intră intendenții (îngrijitorii de moșii), calfele, secretarii, (grămăticii) și în genere toți angajații caselor de comerț și stabilimentelor industriale. (Const. 64,72).

## Art. 19

Sunt nedemni<sup>14</sup>:

---

<sup>13</sup> a). Este capabil de a figura în listele electorale colegiul II pămîntenul care are reședința în oraș, și care plătește o dare anuală de 20 lei. Cas. II 47/88. Bul. pag. 346.

b). Posesiunea calității de român dă drept la înscrierea în listele electorale până la proba contrarie. Cas. II 184/87. bul. pag. 375.

c). Îngrijitorii de moșii au dreptul de a fi alegători; ei nu pot fi considerați ca servitori și declarați incapabili conform art. 18 din legea electorală. Cas. II 2/91. Bul. pag. 365.

d). Faliții nereabilitați sunt nedemni de a fi alegători. Cas. II Bul. pag. 494.

e). În materie de contestațiuni electorale comunale, nu pot fi acordate, cheltuieli de judecată. Cas. II 134/95. Bul. pag.527.

<sup>14</sup> a). Delictul de tăinuire neintrînd între acelea pentru care legea electorală declară nedemn pe cel care 'l comite, fără cuvînt se șterge din liste pentru acest fapt. Cas. II 130/88. Bul. pag. 381.

b). Cel condamnat pentru delictul de furt este nedemn de a figura în listele electorale. Cas. II 168/88. Bul. pag. 403.

c). Acel condamnat pentru unul din delictele prevăd(z)ute de art. 19 din legea electorală este nedemn de a figura ca alegător fără distincțiune dacă condamnățiunea a fost anterioară sau posterioară legii electorale astăd(z)i în vigóre. Cas. II 64/90. Bul. pag. 409.

d). Este nedemn de a fi alegător cel condamnat pentru delictul de mituire. Cas. II 150/90. Bul. pag. 531.

e). Toți cei condamnați pentru delictul de sustracțiune de acte publice, prevăd(z)ut de art. 204 din codul penal, sunt nedemni de a fi alegători. Cas. II 46/94 Bul. pag. 383.

f). Cel care înainte a tribunalului a declarat că 'și retrage contestațiunea ce făcuse pentru înscrierea cui-va în listele electorale, nu mai are dreptul de a recurge cu apel în casațiune spre a se repune din nou în discuție acea contestațiune. Cas. II 53/95. Bul. pag. 505.

g). Ceii condamnați la pedepsa muncii silnice pe timp de două ani, pentru desertarea din armată, sunt nedemni de a fi alegători, munca silnică constituind o pedepsă criminală, prescrisă de legiuitor numai pentru crime. Cas. II 170/95. Bul. pag. 537.

h). Ceii condamnați pentru delictul de abus de încredere sunt nedemni de a figura în listele electorale, cu tóte că au fost grațiați de pedepsă. Cas. II 208/95. Bul. pag. 539.

i). Toți cei condamnați pentru delictul prevăd(z)ut de art. 203 din codul penal sunt nedemni de a figura în listele electorale, cu tóte că pedepsa ce li s'a aplicat, a consistat prin efectul admiterii circumstanțelor atenuante, numai la o amendă, căci legiuitorul, când a creat această nedemnitare, a avut în vedere natura și caracterul delictului, iar nu a pedepsei. Cas. II 263/95. Bul. pag. 620.

j). Sunt nedemni de a fi aleși alegători, cei condamnați pentru delictul prevăd(z)ut de art. 127 din codul penal, chiar dacă această condamnățiune a avut loc sub imperiul vechii legi electorale, cari nu prevede această nedemnitare, căci principiul neretroactivității legilor nu este aplicabil legilor care regulază capacitatea politică, ele fiind prin esența lor, legi de interes general. Cas. II. 419/95. Bul. pag. 640.

k). Ceii condamnați pentru delictul de fals în acte private, delict prevăd(z)ut de art. 127 din codul penal, sunt nedemni de a figura în listele electorale, fără ca împrejurarea că prin decisiunea de condamnare nu 'i s'a ridicat drepturile politice, să aibă de efect conservarea acestor drepturi. Cas. II 41/96. Bul. pag.707.

---

l). Ceî condamnați pentru faptul de fals în acte publice, fapt prevăd(z)ut și pedepsit de art. 123 din codul penal, numai sunt nedemni de a se bucura de drepturile politice, în urma legii din 27 Mai 1893,



Ceï condamnați pentru crime;  
Ceï condamnați pentru delictele prevăd(z)ute la art. 117-121, 126, 127, 138-146, 197 alin. II, 200-205, 267, 268, 285, alin. II, 291, 293, 308-311, 316, 322-325 și 334 din codul penal;  
Persónele în deobște cunoscute că țin case de prostituțiune saũ joc de noroc. (Const. 64, 72).

### **Art. 20**

Ceï cari țin casă de joc de noroc numai atunci pot fi excluși când vor fi osândiți printr'o sentință definitivă. (Const. 64, 72)<sup>15</sup>.

## **TITLUL III** **Despre eligibili**

### **Art. 21**

Pentru a fi eligibil la Adunarea deputaților trebuie<sup>16</sup>:

- a) A fi Român de nascere saũ a fi împămîntenit;
- b) A se bucura de drepturile civile și politice;
- c) A avea vârsta de 25 ani împliniți;
- d) A fi domiciliat în România. (Const. 65, --El. 56).

### **Art. 22**

Spre a putea fi ales la Senat trebuie<sup>17</sup>:

- a) A fi Român de nascere saũ naturalizat;
- b) A se bucura de drepturile civile și politice;
- c) A fi domiciliat în România;
- d) A avea vârsta de 40 ani;
- e) A avea un venit de orî-ce natură de 9400 lei dovedit în modul prevăd(z)ut la art. 17. (Const. 74.--El.56).

### **Art. 23**

Sunt dispensați de cens:

- a) foștii președinți saũ vice-președinți ai vre-unui din Adunările legiuitoare;
- b) Foștii deputați și foștii senatori cari aũ făcut parte din două legislaturi;
- c) Generalii și asimilații lor;
- d) Coloneii în demisie și disponibilitate;
- e) Foștii și actualii miniștri saũ reprezentanți diplomatici ai țerei;

---

<sup>15</sup> Când tribunalul a respins apelul ca nesuștinut și nedovedit, apelantul în casațiune este ținut să producă și încheerea consiliului comunal prin care a fost respinsă cererea sa de a fi înscris în listele electorale, spre a se vedea pentru ce cauză consiliul a refuzat această înscriere, și dar într'un atare cas, apelul său în casațiune cată a se respinge ca nedovedit și neîntemeiat. Cas. II 3/91. Bul. pag. 370.

<sup>16</sup> Dreptul de eligibilitate fiind în strânsă legătură cu acela de alegător, cel care pentru un motiv saũ altul a fost șters din lista de alegător pentru Senat, numai póte rămâne în aceea pentru eligibili. Cas. II. 49/88. Bul. pag. 312.

<sup>17</sup> a) Prin venit de orî-ce natură, prevăd(z)ut de art. 22, litera c, din legea electorală, nu póte intra indemnisațiunea de primar, patenta de avocat și aceea de cărămidar. Cas. II 106/89. Bul. pag. 453.

b). În venit de orî-ce natură, prevăd(z)ut de art. 22 din legea electorală, intră și pensiunile, fiind un venit cert, și aceste pensiuni cată a se lua în întregul lor, iar nu scăd(z)ându-se reținerile, căci în înțelezul legei electorale, venitul ce trebuie să se țină în sémă este venitul brut. Cas. II 127/89. Bul. pag. 463.

c). Patenta pentru profesiunea de avocat și fabricant de cărămidă nu póte dovedi venitul cerut de art. 22 din legea electorală pentru a fi eligibil în Senat, căci nu se póte deduce din plata ei venitul ce patentarul are din exercițiul profesiunei saũ comerțiului său. Cas. II 110/90. Bul. pag. 501.

f) Acei ce au ocupat în timp de trei ani funcțiunea de membru de curte, sau în timp de un an funcțiunile de președinte de curte, de procuror-general, de procuror sau membru la Curtea de Casațiune;

g) Acei ce au diplomă de doctor sau licențiat de orice specialitate și care vor fi exercitat profesiunea lor în timp de șase ani cel puțin;

h) Membrii Academiei române. (Const. 75. --El. 56).

#### **Art. 24**

Monahii nu pot fi aleși reprezentanți în Corpurile legiuitoare.

#### **Art. 25**

Sunt incapabili de a fi deputați sau senatori persoanele prevăd(z)ute la art. 18.

#### **Art. 26**

Sunt nedemni de a fi deputați sau senatori persoanele prevăd(z)ute la art. 19.

### **TITLUL IV. Despre incompatibilități**

#### **Art. 27**

Militarii în activitate, funcționarii administrativi, judecătorești, financiară, fiscali, guvernatorul Băncei Naționale, directorii acestei bănci numiți de guvern, directorii sucursalelor Băncei Naționale, directorii creditelor agricole, ajutórele de primari, membrii comitetului permanent, nu vor putea fi aleși în nici unul din Corpurile legiuitoare dacă nu'și vor fi dat demisiunea sau nu vor fi fost revocați cel mult trei d(z)ile după publicarea decretului de convocarea colegiilor electorale.

Demisiunea se va publica prin *Monitorul Oficial* sau prin orice alt organ de publicitate, în termenul arătat mai sus. (Const. 42).

#### **Art. 28**

Profesorii definitiv ai învățămîntului superior și secundar pot fi aleși deputați sau senatori afară de:

1. Inspectorii generali ai instruiunii;
2. Revisorii școlari;
3. Directorii și provisorii diverselor stabilimente de învățămînt. (Const. 42).

#### **Art. 29**

Medicii, inginerii, arhitecții și avocații Statului pot fi aleși în corpurile legiuitoare.

Medicii-primari de județe, medicii de spitale rurale și avocații Statului vor fi datorți să opteze între mandatul de deputat sau senator și funcțiunea ce ocupă. (Const. 42).

#### **Art. 30**

Primarii pot fi aleși atât în Cameră cât și în colegiul al doilea de Cameră în orașul unde 'și exercită funcțiunea lor. (Const. 42)<sup>18</sup>.

---

<sup>18</sup> Fără cuvînt se șterge din listele electorale, cel care satisface cerințele censului în momentul confecționării listelor. Cas. II 21/86. bul. pag. 344.

### Art. 31

Generalii pot fi aleși în Senat.

Nu vor putea fi aleși însă în circumscripțiunea unde au comandamentul lor. Asemenea pot fi aleși în Senat și colonelii în disponibilitate. (Const. 42).

### Art. 32

Funcțiunea de ministru și sub-secretar de Stat nu este incompatibilă cu mandatul de deputat sau senator. (Const. 42).

### Art. 33

Deputații și senatorii nu vor putea încheia cu Statul, în timpul mandatului lor, nici un contract de lucrări sau furnituri, sub pedepsă de pierderea mandatului lor de reprezentanți și de nulitatea contractului.

### Art. 34

Membrii uneia sau celei-lalte Adunări numiți de guvern într-o funcțiune salarizată pe care o primesc, încetază de a fi deputați și nu își reiau exercițiul mandatului lor de cât în virtutea unei noi alegeri. (Const. 42).

## TITLUL V. Despre domiciliul politic

### Art. 35

Domiciliul politic al fie-căruia alegător este după alegerea sa , în orașul, în județul sau comuna în care și plătesce darea directă, sau unde și are proprietatea ori principalul său așezământ<sup>19</sup>.

---

<sup>19</sup> a). Domiciliul politic este în orașul, județul sau comuna în care alegătorul și plătesce darea directă, sau unde și are proprietatea ori principalul său așezământ. Cas. II 99/87. Bul. pag. 235.

b). Cel care plătesce dările sale în mai multe județe, nu și poate exercita drepturile politice de cât în județul unde și are principalul așezământ sau unde l'a ales, conform legii. Cas. II 291/88. Bul. pag. 920.

c). Dreptul de eligibilitate fiind în strânsă legătură cu acela de alegător, cel care pentru un motiv sau altul a fost șters din lista alegătorilor pentru Senat, numai poate rămâne în aceea pentru eligibil. Cas. II 49/88. Bul. pag. 312.

d). Domiciliul politic este acolo unde alegătorul și plătesce darea directă sau unde și are principalul așezământ. Nu e nevoie de alegere de domiciliu când partea cere pentru prima dată înscrierea sa. O asemenea declarațiune de alegerea domiciliului și are locul asemănat art. 30 din legea electorală, numai în privința acelor cari au votat deja în alt județ. Cas. II 20/89. Bul. pag. 388.

e). Când cine-va și plătesce în mai multe locuri darea directă, având proprietăți în mai multe județe, este liber ași alege domiciliul său politic în ori-care din acele județe ar voi făcând însă declarațiune scrisă de alegerea domiciliului cu trei luni înainte de încheierea listelor provisorii, atât la autoritatea comunală a locului unde a votat până atunci cum și la primăria unde ar voi săși stabilească domiciliul politic. Cas. II 66/89. Bul. pag. 437.

f). Când o persoană numai domiciliază într'un județ și nici are veri o proprietate sau e supus la veri o dare în acel județ; când aceiași persoană și a strămutat domiciliul politic d'acolo în alt județ unde a fost înscris chiar în listelelectorale, acea persoană numai are dreptul să figureze și în listelelectorale din primul județ. Cas. II 73/90. bul. pag. 479.

g). După art. 35 și 36 din legea electorală, strămutarea domiciliului politic al unui alegător, nu poate să rezulte de cât din declarațiunile anume prevăd(z)ute de acele articole. Cas. II 85/94. Bul. pag. 396.

h). Din combinațiunea art. 35 și 36 din legea electorală, rezultă că scopul legiuitorului când a prescris facerea declarațiunilor prevăd(z)ute într'însele pentru strămutarea domiciliului politic, a fost ca un alegător să nu pôtă figura în același timp înscris în listelelectorale ale mai multor județe, spre a nuși exercita dreptul său de cât într'un singur județ; așa dar, ori de câte ori o persoană nu se găsește în aceste condițiuni, când adică dînsa în momentul în care cere înscrierea sa în listelelectorale ale unui județ, nu mai figurază și în listele altui județ, în acest cas numai e nevoie de acele declarațiuni. Cas. II 132/94. Bul. pag. 447. Cas. II. 206/95. Bul. pag. 538.

Când cine-va plătesce darea saŭ are proprietăŭ în mai multe locuri, este liber a'și alege domiciliul sŭu politic în ori-care din acele locuri ar voi, neputŭnd însă exercita dreptul sŭu de alegŭtor de căt într'un singur colegiŭ. La așa cas, este dator a face înscrisă declaraŭiune de alegerea domiciliului cu trei luni înainte termenului încheerii listelor provisorii, atăt la autoritatea comunală a locului unde a votat până atunci, căt și la primăriile unde ar putea să 'și stabilŭcă domiciliul politic pentru a nu figura de căt într'o listă. (El. 38, § 4).

### **Art. 36**

Alegŭtorul care 'și-a exercitat drepturile politice într'un judeŭ, nu va putea să voteze în alt judeŭ, de căt după ce va fi făcut declaraŭiunea de schimbare de domiciliŭ, conform art. 35<sup>20</sup>.

## **TITLUL VI. Despre listele electorale**

### **Art. 37**

Listele alegŭtorilor se formŭză prin îngrijirea autorităŭilor comunale<sup>21</sup>.

Ele sunt permanente; adăogirile nu se pot face de căt cu ocaziunea revisuirŭi anuale. (L. El. 38).

### **Art. 38**

i). Alegŭtorul care 'și exercită drepturile politice într'un judeŭ nu pŭte fi înscris în alt judeŭ, dacă n'a făcut declaraŭiunile de schimbarea domiciliului politic, prevŭd(z)ut de art. 35 și 36 din legea electorală.

Singura împrejurare că dŭnsul 'și plătesce actualmente dările căilor de comunicaŭiune, în acest din urmă judeŭ, nu pŭte înlocui formalitatea d(z)iselor declaraŭiuni. Cas. II. 448/95. Bul. pag. 647.

j). Pentru a putea figura vine-va în colegiul al II-lea de Cameră al unui judeŭ, se cere ca să aibă domiciliul și reședinŭa într'unul din orașele aceluŭ judeŭ. Cas II 594/95. Bul. pag. 673.

k). Cel care 'și schimbă domiciliul politic dintr'un judeŭ în altul, cătă să îndeplinŭcă formele prescise de art. 35 și 36 din legea electorală. Cas. II 8/96. Bul. pag. 700.

<sup>20</sup> a). Nu pŭte cine-va să fie înscris în alt judeŭ de căt în acela în care 'și-a exercitat dreptul de alegŭtor, afară de casul când cu trei luni înainte a făcut declaraŭiuni la ambele primării respective. Cas. II 10/86. bul. pag. 257.

b). Domiciliul politic, în materie electorală, este după alegere, în orașul, judeŭul saŭ comuna, în care 'și plătesce darea directă saŭ unde 'și are proprietatea saŭ principalul așed(z)ămŭnt. Cas. II 24/86. Bul. pag. 317.

c). Ceŭ carŭ au absolvit cel puŭin învăŭămŭntul primar și care 'și aŭ domiciliul și reședinŭa cum și principalul așed(z)ămŭnt în orașe, fac parte din colegiul I de Cameră, cu dispensă de cens. (Art. 5, al. d, se referă numai la preoŭii sătesci). Cas. II 35/86. Bul. pag. 334.

d). Domiciliul politic este acolo unde 'și are principalul așed(z)ămŭnt întru căt nu există declaraŭiune de preschimbarea luŭ. Cas. II 16/88. Bul. pag. 283.

e). Cel care plătesce dările sale în mai multe judeŭe nu 'și pŭte exercita drepturile sale politice de căt în judeŭul unde are principalul așed(z)ămŭnt, saŭ unde și l'a ales, conform legei. Cas. II 20/88. bul. pag. 291.

f). Cel care voesce să 'și exercite drepturile politice într'un district, pe lângă cele-lalte condiŭiuni prescise de lege, trebuie să aibă o proprietate ŭre-care, pentru care plătesce o dare fonciară, pe anul trecut și curent. Cas. II 165/88. Bul. pag. 405.

<sup>21</sup> a). Cu drept cuvŭnt se menŭține în listele electorale ceŭ contestaŭi ca ar fi străini când nu se dovedesce cu nimica acŭstă alegaŭiune. Cas. II 90/88. Bul. pag. 361.

b). Nu este destul ca tribunalul să respingă o contestaŭiune electorală, care se basŭză pe lipsa de cens, și să menŭțină înscrierea unor persoane în listele electorale, pe simplu motiv că din acele liste se vede că dŭnsele posedă censul. Ast-fel fiind, ori de câte ori se dovedesce de contestator că pentru periodul cincinal viitor, care începe în cursul anului pentru care s'a format acele liste, acele persoane nu mai sunt înscrise cu un imposit fonciar suficient spre a putea figura în colegiile în carŭ aŭ fost înscrise, cererea contestatorului de a fi șters din acele colegii, cătă a fi admisă. Cas. II 53/91. Bul. pag. 395.

c). Este neadmisibil apelul în Casaŭiune, în materie electorală, făcut contra sentinŭei tribunalului când apelul la tribunal a fost tardiv. Cas. II 159/91. Bul. pag. 420.

La revisuirea anuală a listelor, consiliile comunale vor adăogi pe cei ca i-ar cunoște că au dobândit calitățile cerute de lege<sup>22</sup>.

Consiliile comunale scot din liste:

1. Pe cei morți;
2. Pe aceia a căroră înscriere se va fi declarată nulă de autoritățile judecătorești;
3. Pe cei ce vor fi perdat verii-una din calitățile cerute de lege pentru a fi alegători;
4. Pe cei cari vor fi făcut cerere de schimbarea domiciliului. (L. El. 35).

Consiliile comunale publicând listele revizuite vor arăta într'o colónă motivele pe cari se întemeiază ștergerile sau înscrierile. (El. 37, 39).

### **Art. 39**

Ștergerea numelui alegătorului, care a figurat în lista anului precedent, precum și respingerea cererei de înscriere, trebuie să i se notifice în interval de trei d(z)ile de la data afișării listelor, arătând și motivele ștergerii<sup>23</sup>.

Notificarea prevăd(z)ută în acest articol trebuie să fie comunicată alegătorului chiar și în cazul când se va trece din o listă într'alta, arătându-i-se motivele acestei schimbări.

Acéstă notificare se va face gratis printr'un agent comunal. (El. 38).

### **Art. 40**

În fie-care județ consiliul comunal de reședință, prin înțelegere cu cele-lalte consilii comunale din județ, va face pe fie-care an, de la 1-15 Ianuarie, revisuirea listelor cetățenilor cari întrunesc condițiunile cerute spre a fi alegători, împărțindu-i după categorii. (L. El. 140)<sup>24</sup>.

---

<sup>22</sup> a). Cetățenul otoman din Dobrogea a devenit Român prin faptul lipirei teritoriului la România numai întru cât el nu fusese străin. Cas. II 12/86 Bul. pag. 260. Cas. II 13/86. Bul. pag. 262. Cas. II 18/86. bul. pag. 420.

b). Cel condamnat pentru delapidare de bani publici, devine nedemn de a figura în listele electorale. Cas. II 19/86 Bul. pag. 309.

c). Cel care în virtutea cărților de alegător 'și are dobândită posesiunea de stat civil, nu mai pôte fi obligat, să'și dovedescă naționalitatea, sarcina că a perdat-o incumbă celui care a făcut contestațiune. Cas. II 25/86 Bul. pag. 319.

d). Cu drept cuvânt se menține în listele electorale cei contestați ca ar fi străini, când nu se dovedesce cu nimic acéstă alegațiune. Cas. II 90/88. Bul. pag. 361.

e). Când cine-va are domiciliul acolo unde 'și exercită drepturile politice, nu are nevoie de declarațiune, pentru alegerea lui, întru cât nu se dovedesce că și'l exercită și aiurea. Cas. II 91/88. Bul. pag. 364.

f). După art. 38 și 42 din legea electorală, pentru ca listele electorale să pôtă fi considerate ca un titlu pentru persoanele înscrise într'insele, trebuie să coprindă în dreptul numelui fie-căruia din acele persoane, și în colóne deosebite, pe lângă cele-lalte indicațiuni și locul unde 'și plătesce dările până la împlinirea censului cerut de lege, data și numărul rolului său al chitanței de contribuțiuni, natura și suma acelor dări, și în cas de dispensă de cens sau de imobil nou scutit pe trei ani de plata foncierei, să se menționeze actul cu care s'a dovedit dispensa de cens sau scutirea imobilului. Cas. II 219/95. Bul. pag. 614.

g). Cei cari au terminat cursul școlei tehnice pot figura, cu dispensă de cens, în colegiul II de Comună, iar nu în colegiul I. Cas. II 49/96. Bul. pag. 724.

<sup>23</sup> Nicî un text de lege nu obligă pe consiliile comunale a comunica decisiunile date de ele asupra contestațiunilor ce se fac la listele provisorii, ci numai închee listele definitive în conformitate cu acele decisiuni, și termenul de apel la tribunal curge în aceste ceasuri conform art. 45 din legea electorală în cele cincî d(z)ile de la afișarea acestor liste definitive. Cas. II 118/89 Bul. pag. 459.

<sup>24</sup> Când cine-va are domiciliul acolo unde 'și exercită drepturile politice, nu are nevoie de declarațiune pentru alegerea lui întru cât nu se dovedesce că și'l exercită aiurea. Cas. II 91/88. Bul. pag. 364.

Un exemplar al rolurilor de contribuțiunii, certificat conform cu originalul de către împlinitor și adevărit de casierul districtului va fi trimis pentru acest sfârșit înainte de 1 Ianuarie, la consiliul comunal de reședință. (El. 14, 15, 17, 52).

Consiliile comunale rurale și urbane din județ sunt datorate a trimite până la 8 Ianuarie, listele electorale la consiliul comunal de reședință.

Acesta, având în vedere rolurile generale ale județului, va încheia lista generală, o va publica conform art. 41, pentru ca contestațiunile să se pótă face numai la acest consiliu comunal de reședință în termenul prescris de lege. (El. 17).

Consiliile comunale rurale vor avea a revisui numai lista alegătorilor colegiului al treilea. Ele vor rezolva și contestațiunile relative la acest colegiū. (El. 41, 56, 67).

### **Art. 41**

Consiliile comunale vor încheia listele și le vor afișa la comune, prefecturi și tribunale, în cea dintâi Duminecă după 15 Ianuarie.

Ele vor sta afișate trei săptămâni și se va desluși într'însele că orî-ce cetățén, care ar avea reclamațiunii de făcut, să se pótă adresa la consiliul comunal în termen de trei săptămâni de la data afișărei, în care se va însemna și d(z)uia când acest termen expiră. (El. 40, 44, 50, 140).

### **Art. 42**

Fie-care din aceste liste va fi împărțită pe colegii și va coprinde, în colóne deosebite, în fața numelui fie-cărui individ înscris locul și data născerei după actul de născere saū, în lipsă-î, după declarațiunea alegătorului; data actului de împămîntenire pentru naturalisați; locul unde 'și plătesc dările până la împlinirea censului cerut de lege, natura și suma acelor dări, precum și dacă scie să scrie și să citescă<sup>25</sup>.

De asemenea să se înscrie într'o colónă și adresa alegătorilor, adică: pentru cei ce locuesc în orașe, strada și numărul casei; iar pentru cei ce locuesc în comunele rurale, se va arăta numele plășei, al comunei și al proprietăței.

Sciința de carte se va proba printr'un certificat liberat de orî-ce învățător școlar.

Colóna care va coprinde locurile unde alegătorii 'și plătesc dările, va arăta și data și numărul rolului saū al chitanței de contribuțiune. (El. 41, 56).

### **Art. 43**

Originalul listelor va fi înscris într'un registru anume numerotat, șnuruit și sigilat<sup>26</sup>.

### **Art. 44**

Reclamațiunile ce ar nasce asupra înscrierilor saū omisiunilor ce s'ar comite în liste, se vor adresa consiliului comunal în cele dintâi trei săptămâni de la data afișărei până la 6 ore séra a celei din urmă d(z)i<sup>27</sup>.

---

<sup>25</sup> Împrejurarea că în listele electorale și anume în rubricile lor respective n'aū fost trecute condițiunile de însușiri ale alegătorilor înscriși, nu scutesce pe contestator de a dovedi că alegătorii contestați nu întrunesc acele condițiuni, dacă persónele contestate au figurat și în listele anilor precedentți. O asemenea scutire o are contestatorul numai în cazul în care acei contestați aū fost înscriși pentru prima óră în listele anului curent. Cas. II. 49/96. Bul. pag. 724.

<sup>26</sup> Termenul de apel în casațiune, în materie electorală, este de d(z)ece d(z)ile libere calculate de la data sentinței ce se atacă. Cas. II. 106/90 Bul. pag. 498.

<sup>27</sup> a). Cu deosebire de înscrierea în listele electorale pentru comună cererea de înscrierea saū ștergerea din listele electorale pentru Cameră și Senat, nu se pótă face direct și pentru prima óră la tribunal; ele cată să fie adresate mai întâi la consiliul comunal și tribunalul pótă fi sesizat numai cu

După ce consiliul comunal va fi hotărît asupra tuturor reclamațiunilor ivite, el încheie listele definitive și le publică negreșit trei d(z)ile după expirarea termenului de trei săptămâni, acordat pentru reclamațiuni.

În aceste trei d(z)ile nu se pot primi alte reclamațiuni. (El. 41, 45, 47, 48, 49, 51, 53, 56, 67, 140).

### Art. 45

În cele dintâi cinci d(z)ile ce urmează, alegătorii nemulțumiți, fie că vor fi figurat sau nu dinaintea consiliului comunal, vor putea apela, în contra hotărîrilor consiliului comunal la tribunalul județului<sup>28</sup>.

În d(z)iua expirării acestui termen, tribunalul va fi dator a afișa pe ușa pretoriului sêu tôte apelurile primite, arătând și d(z)iua când fie-care va fi judecat.

Trei d(z)ile după acêstă afișare va începe a curge termenul de 15 d(z)ile, în limitele căruia urmează a fi judecate tôte aceste apeluri. (El. 44, 46, 49, 56, 67, 140).

### Art. 46

În contra hotărîrilor tribunalului, alegătorii nemulțumiți, fie că vor fi figurat sau nu dinaintea consiliului comunal, vor putea apela Curtea de Casațiune, în termen de 10 d(z)ile de la pronunțarea hotărîrei<sup>29</sup>.

---

apel contra decisiunilor date de acel consiliu. Cas. II 68/94. Bul. pag. 531. Cas. II 157/95. Bul. pag. 532. Cas. II 254/95. Bul. pag. 619.

b). După art. 44 și 45 din legea electorală și din întréga economie a acesteï legi, reese că numai alegătorii colegiului respectiv au dreptul a face reclamațiuni și contestațiuni contra înscrierilor din acel colegiú. Așa dar, este neadmisibil ca un alegător comunal dintr'o comună óre-care să ridice asemenea reclamațiuni și contestațiuni pentru înscrieri în listele electorale ale alteï comuni. Cas. II 17/96. Bul. pag. 701

<sup>28</sup> a). Alegătorii sunt în drept a ataca înainte tribunalului încheerile consiliului comunal pentru înscrierea sau ștergerea unor alegători din liste, chiar dacă nu au luat parte la decisiunile luate în consiliul comunal. Cas. II 101/87 Bul. pag. 297.

b). Un alegător înscris în listele electorale definitive, nu mai póte fi șters, după expirarea termenului prevéd(z)ut de lege. Cas. II 163/87 Bul. pag. 346.

c). În materie electorală, apelul în contra încheerilor consiliilor comunale este neregulat când se face d'a dreptul în casațiune. Cas. II 44/88. Bul. pag. 307.

d). Nicí un text de lege nu obligă pe consiliile comunale a comunica părților decisiunile date de ele asupra contestațiunilor ce se fac la listele provisorii, ci numai încheie listele definitive în conformitate cu aceste decisiuni, și termenul de apel la Tribunal curge în aceste casuri, conform art. 45 din legea electorală, în cele cinci d(z)ile de la afișarea acelor liste definitive. Cas. II 118/89. Bul. pag. 459.

e). Este neadmisibil apelul făcut direct la Curtea de Casație contra încheerei consiliului comunal fără să se fi usat mai întâi de dreptul de apel la tribunal. Cas. II 2/95 Bul. pag. 391.

f). Nu póte fi invocat pentru prima óră în Casație mijlocul întemeiat pe împrejurarea că contestațiunea a fost ridicată de o persónă ce nu figura ca alegător în colegiul respectiv, ci într'un alt colegiú. Cas. II 72/95 Bul. pag. 507.

g). În materie de contestațiuni electorale, părțile nu pot fi represintate de cât prin mandatarí, cari au dreptul de a pleda ca advocați. Cas. II 162/95. Bul. pag. 532.

h). Din combinațiunea art. 45 cu 46 din legea electorală ca și din întréga economie a acesteï legi, rezultă că numai alegătorii colegiului respectiv au dreptul a face reclamațiuni și contestațiuni asupra întocmirii listelor aceluí colegiú, iar nu și alegătorii străini de acest colegiú. Cas. II 333/95. Bul. pag. 635.

i). Contestațiunile electorale pot fi făcute și în mod colectiv, adică pentru mai multe persóne prin una și aceiași cerere. Cas. II 438/95. Bul. pag. 644.

<sup>29</sup> a). Termenul de recurs în casațiune, în materie electorală este de d(z)ece d(z)ile libere de la data sentinței atacată de recurs. Cas. II 112/87. Bul. pag. 327.

b). Orí-ce plângere în materie electorală, nu se póte face de cât în cele dintâi cinci d(z)ile ce urmează după expirarea termenului prevéd(z)ut de lege. Cas. II 26/87. Bul. pag. 261.

c). Este neadmisibilă cererea făcută d'a dreptul în casațiune pentru înscrierea în listele electorale. Cas. II 11/90. Bul. pag. 380.

În d(z)ia expirării acestui termen, se vor afișa pe ușa localului curței toate apelurile și d(z)ia în care au să fie judecate fie-care dintr'însele.

D(z)ece d(z)ile după această afișare va începe a curge termenul de trei săptămâni în care au să fie judecate toate apelurile. (El. 45, 49, 56, 67, 140).

(Ad. L. 2 Apr. 1887). Aceste apeluri se vor putea distribui, în cas de nevoie și secțiunii întâia.

#### **Art. 47**

Grefele tribunalelor și ale Curtei de Casațiune sunt datore a da tutulor acelora cari vor cere un certificat, constatând termenul când are a se judeca apelul. În acesta materie, instanțele judecătorești vor judeca pe părți, fără a le mai cita și fără drept de opoziție. Apelul atât în contra deciziunii consiliului comunal, cât și în contra hotărârii tribunalului este suspensiv de execuțiune. ( El. 44, 46, 56 )<sup>30</sup>.

#### **Art. 48**

Pe temeiul unor asemenea hotărâri, lista se rectifică de către consiliul comunal în termen de trei zile de la a lor presintare .( El. 44, 56, 140 ).

#### **Art. 49**

Tote reclamațiunile și ori-ce acte de procedura în acesta materie sunt gratuite. ( El. 44, 46).

#### **Art. 50**

Listele alegetorilor stau pururi deschise în cancelariile primariilor, în tot timpul hotărât pentru reclamațiuni, pentru ca ori-cine să le potă consulta și scota copii de pe ele.( El. 41 ).

#### **Art. 51**

În toate orașele de reședință ale județelor, primăriile sunt datore a tipări sau autografa listele definitive cari ar conține mai mult de 50 alegetori. Listele se vor da ori-carei persoane care le ar cere. Prețul lor se va hotărî de autoritatea comunală, fără însă a putea fi mai mare de 1 leu de exemplar, când lista nu coprinde mai mult de 1000 nume. Când lista va coprinde mai mult, prețul potă fi sporit cu 1 leu de fie-care mie mai mult. ( El. 44 ).

#### **Art. 52**

Autoritățile unde se vor afla rolurile de contribuabili, vor fi datore să lase să se ia copii sau extracte de pe ele de ori-ce alegetor. ( El. 40 § 2 ).

#### **Art. 53**

În tot intervalul contestațiunilor, consiliile comunale stau în permanentă. ( El. 41, 44 ).

---

d). Este neadmisibil apelul făcut de un alegător direct la curtea de casație, fără ca el să fi figurat nici la consiliul comunal, nici la tribunal. Cas. II 52/90. Bul. pag. 406.

e). În apelul făcut de un alegător, în casațiune, nu potă interveni un alt alegător, când dînsul n'a atacat sentința dată de tribunal în termenul prevăd(z)ut de art. 46 din legea electorală și într'un timp când a expirat acel termen. Cas. II 107/90. Bul. pag. 499.

f). Cel ce a făcut la consiliul comunal sau la tribunal numai cerere de a fi înscris în listele electorale

....  
<sup>30</sup> în materie electorală instanțele judecătorești, judecând pe părți fără să le citeze, nici drept de opoziție nu pot avea. . Cas. II 131/87. Bul. pag. 330.

### **Art. 54**

În termen de trei zile, după ce listele electorale au rămas definitive, primarii tuturilor comunelor sunt dator să trimită la comuna de reședință o listă, scosă de pe lista electorală locală, care va cuprinde pe toți alegătorii direcți ai colegiului al treilea. (El. 44 § 2, 55, 140 ).

### **Art. 55**

Primarul comunei de reședință va publica, pentru fie-care colegiu oșebit, cate o listă generală, formată din listele trimise de primăriile din județ. Acesta publicațiune trebuie să fie făcută cel mult în 10 zile după primirea listelor parțiale din județ. (El. 54, 140 ).

### **Art. 56**

Pentru Senat se formează o listă a eligibililor. Ea se face la aceleași epoci, ca și listele alegătorilor, de către autoritățile comunale respective ale orașelor de reședință, potrivit regulilor de mai sus. Reclamările contra acestor înscrieri se vor face în termenii și modul determinat pentru listele alegătorilor. Aceste liste se vor publica în Monitorul Oficial , prin mijlocirea ministerului de interne. (El. 22-32,41, 42, 44-46, 48, 49 )<sup>31</sup>.

### **Art. 57**

Primarii tuturilor comunelor din județ vor trimite comunei de reședință, a doua zi după alegere, lista delegaților aleși în comuna lor împreună cu actele alegerii, precum și lista alegătorilor direcți cari au luat parte la alegerea delegatului. Primarul comunei de reședință va forma cu aceste liste, o listă alfabetică pe plăși și comune a tuturilor alegerilor colegiului al treilea din județ, și o va afișa cu cel puțin trei zile mai înainte de ziua alegerii deputaților. ( El. 5, 140).

### **Art. 58**

Rectoratele universităților din București și Iași vor alcătui listele electorale ale colegiului universitar, conform regulilor stabilite în articolii de mai sus. Asemenea apelurile în contra hotărârilor rectoratelor se vor face în termenii preveduți mai sus. ( 41, 44-46 ).

## **TITLUL VII. Despre cărțile de alegători**

### **Art. 59**

Îndată ce listele au rămas definitive, primarul sau ajutoarele sale, va fi dator să da fie-cari alegător, din tote trele colegiurile, o carte constatatoare a calității sale de alegător, în care se va arata: 1) Colegiul din care face parte; 2) Numele și pronumele; 3) Etatea; 4) Profesiunea și 5) Domiciliul. Aceste cărți vor fi tiparite, lasându-se în alb loc pentru a se trece numele, pronumele, vârsta, profesiunea alegătorului; vor purta sigiliul primăriei; vor fi subscrise de primar sau loco-tiitorul seu și de alegătorul respectiv. În cas când acest din urma nu va ști să scrie și să citească, va conține semnalmintele persoanei, adică: pe langa cele- lalte inscripțiuni, talia, fața perului și a ochilor, trăsurile particulare și caracteristice alegătorului. ( El.44, 61, 67).

---

<sup>31</sup> Dreptul de eligibilitate fiind în stransa legatură cu acela de alegător, cel care pentru un motiv sau un altul a fost sters din lista alegătorilor pentru Senat, numai poate ramâne, în aceea pentru eligibili. (Cas.II. 49/88. Bul. pag. 312)

### **Art. 60**

Nici un alegator nu va fi admis să voteze fără a prezenta cartea sa de alegator. Dacă până în ziua convocării colegiului, unul sau mai mulți alegatori nu și-au reclamat cărțile, primarul va fi dator, în intervalul de trei zile, a le remite la domiciliu sub luare de chitanță. În caz de neprimire din partea alegătorului, se va face un proces-verbal, sub-scris de agentul comunal și de trei alegatori cel puțin. (El. 59, 61, 63, 64, 67, 94).

### **Art. 61**

Refuzul liberării cartei de alegator trebuie să se încunoscă de cel interesat președintelui și procurorului tribunalului. Îndată ce președintele va primi plângerea, va cita cel mult pentru a doua zi pe primarul sau locotitulor seu pentru a se înfățișa înaintea tribunalului. Hotărârea tribunalului va ține loc de carte. (El. 59, 60, 94).

### **Art. 62**

Cărțile de alegator se vor libera dintr'un registru *a souche*. În dosul fiecărei carti se vor înscrie articolele privitoare la penalități. Când alegerile se fac în mai multe secțiuni, primarul va pregăti pentru fiecare despărțire ca să libereze cărțile celor cari nu le vor fi posedând. (El. 59, 60).

### **Art. 63**

Dacă un alegător și va fi pierdut cartea, va putea cere și obține alta. Primarul, liberând acesta a doua carte, de îndată și sub același număr, va însemna pe aceasta împrejurare care se va comunica biroului de alegere. (El. 59, 60).

### **Art. 64**

Nimeni nu va putea intra în sânul unui colegiu dacă nu va avea asupra sa cartea de alegator sau o hotărâre judecătorească. Fiecare alegator va avea dreptul să conteste identitatea persoanei ce se prezintă la vot. Într'un asemenea caz, dacă persoana contestată știe a scrie și a citi, va fi ținută să-și schimbe cartea și să-și reproducă iscălitura sub ochii biroului și a alegătorilor prezenți, spre a se putea face comparație. Dacă acea persoana nu știe a scrie și a citi se va confrunța cu descrierea din carte. Se va dreasa un proces verbal despre toate aceste incidente, sub-scris de contestator și de acei dintre alegătorii prezenți cari ar cere-o; și cartea contestatului se va opri și viza, spre a se înainta Camerei sau Senatului. Când din vreo împrejurare un alegator n'ar mai fi în posesiunea cartei sale electorale, și cu toate acestea ar figura pe listă, el poate, dacă cererea sa este susținută de alți 10 alegatori ce au stabilit identitatea lor, să ceară în scris de la biroul a se invita primarul sau ajutorul seu, a-i elibera alta în locul celei pierdute. (El. 59, 60, 61, 63, 69, 94).

## **TITLUL VIII. Despre operațiunile electorale.**

### **Art. 65**

Colegiile electorale se convocă prin decret regal. Ministrul de interne comunica acestă primarilor orașelor de reședință cari, prin înțelegere cu primarii din celelalte comune ale județului, convocă pe alegatori, cel puțin cu 21 zile înainte de termenul fixat pentru alegere. Alegerile se fac treptat pe colegiuri. Înștiințarea de chemare va avea ziua alegerii, numărul deputaților și senatorilor ce sunt de ales și

localurile unde vor avea a se întruni alegetorii. Biouroul central va fi tot-d'a-una la cas comunei.( Const.93).

### **Art. 66**

Tot ast-fel se urmează și în privința alegeri delegaților.( El. 5).

### **Art. 67**

Fie-care colegiu electoral votează separat și alege numărul deputaților și senatorilor preveduti prin legea de față. Când numărul alegetorilor trece de la una mie, votarea se face în secțiuni separate, copriind fie-care un număr egal de alegetori. Împărțirea alegetorilor pe secțiuni se va face de odată cu afișarea listelor electorale, provisorii și desemnarea localurilor de votare, ținendu-se seama de locuința alegetorului. Alegetorii au dreptul de a contesta acesta repartiție în conformitate cu cele prevedute la art.44 și următorii. Nici o secțiune nu va putea fi compusa numai de delegați. Repartițiunea lor se va face pentru ca să intre un număr egal de delegați, în fie-care secțiune. (El. 6, 10, 40, 44-46).

### **Art. 68**

Delegații colegiului al III-lea se aleg cu majoritate relativa, cel puțin 10 dile înainte de diua hotărâta pentru alegerea deputaților.( El.65, 88 § 2).

### **Art. 69**

Fie-care delegat va primi îndată după alegerea sa, sau cel mult în termen de 24 ore, din partea biouroului electoral, un certificat fără de care nu va putea lua parte la alegerea deputatului.( El. 59, 64, 94).

### **Art. 70**

Toți delegații se întrunesc la reședința județului împreuna cu alegetorii ce votează direct și proced la alegerea deputatului.(El. 94).

### **Art. 71**

Convocarea delegaților se face cu cel puțin 3 dile înainte de alegeri.( El.5).

### **Art. 72**

Delegații de aleg din nou ori de cate ori se convoca colegiurile pentru alegerile generale sau parțiale.( El. 68, 69, 88 § 2).

### **Art. 73**

Bioururile electorale pentru alegerea delegaților se compun din primarul comunei ca președinte, din doi scrutatori și doi secretari trași la sorti din alegetorii cu sciința de carte, prezenți la deschiderea colegiului. Secretarii au vot consultativ. El. 78, ur. 86, 113, 122, 123).

### **Art. 74**

Fiecare alegetor vine cu buletinul seu de vot scris sau tipărit, sau și scris și tipărit. Scrierea buletinelor în sala de votare este oprita. Alegetorul este dator să intre în sala de votare cu buletinul îndoit, ast- fel în cât să nu se vadă scrierea, și îl depune în urna. Formalitățile prevedute la articolele 73, 81, 88, 89, 90, 91, 92,93, 95, 97, 98, 99, 100 al I de la art. 102, 103, 105, 106, 107, 108 sunt îndatoritoare și la alegerea delegaților. (El. 94-100, 102-108).

### **Art. 75**

Alegerea deputaților și senatorilor se face prin scrutin secret.( El. 76,98, 131). Buletinul va fi numai tipărit și va conține un singur nume.

### **Art. 76**

Nimeni nu este ținut de a descoperi secretul votului seu, chiar într'o instrucțiune sau contestațiune judiciara sau ancheta parlamentara.( El. 75, 98, 131).

### **Art. 77**

Buletinul de vot este numai pe hârtie alba, avend uniform dimensiunile de 10 centimetri lungime și 10 centimetri lățime. Numele și pronumele candidaților vor fi tiparite cu caractere negre în mijlocul buletinului. Tote buletinele aceluiași candidat vor fi absolut uniforme, atât în privirea hârtiei cât și în privirea caracterelor și a dispozițiunei acestora.( El. 82, 84, 85, 104 § 2).

### **Art. 78**

Biurourile electorale vor fi presidate de primii președinți, președinții sau consilierii curților de apel. Numai în cas că numărul consilierilor nu va fi deajuns pentru a presida tote biurourile electorale din circumscripțiunea unei curți, atunci ele vor putea fi presidate de către primii președinți, președinții și membrii tribunalelor, afara de procuror și de jude- instructor. În tot timpul alegerilor generale procesele pendinte la Curțile de Apel se vor amâna.( El. 73, 79, 86).

### **Art. 79**

Președinții biurourilor electorale vor fi trași la sorti de către primii președinți ai Curților de Apel, pentru primii președinți, președinții și judecătorii curților, și de către primii președinți sau președinții tribunalelor, pentru primul președinte, președinții și judecătorii de tribunal. Acesta operațiune se va efectua în ședința publica și în presenta ministerului public, punendu-se într'o urna numele judecătorilor și în alta numele județelor din resortul curtei și scotendu-se de odată cate un bilet de fie care urna.

### **Art. 80**

Președinții de drept ai biurourilor electorale vor comunica primarului din localitate, cel puțin cu dece zile înainte de alegere, numele magistraților care vor avea a presede diferitele secțiuni electorale( El. 78, 79).

### **Art. 81**

Fie- care biou electoral se compune dintr'un președinte luat în modul aretat mai sus, din doui secretari și doui scrutatori, trași la sorti de către președintele biuroului dintre alegetorii prezenți la deschiderea biuroului. Președinții și scrutatorii au vot deliberativ; iar secretarii au numai vot consultativ. În tot timpul operațiunei electorale vor fi prezenți în sala cel puțin 3 membri ai biuroului. ( El. 73, 78, 79, 83, 87, 88, 113, 122, 123).

### **Art. 82**

Din diua publicării numelor președinților de biou, conform art. 80 de mai sus, pana în ajunul alegeri la 6 ore sera, candidatul sau alegetorii sunt datori să depună la tribunal un model de buletin de vot, care va avea a servi la alegerea lor. Acest buletin va fi sub-semnat de unul sau mai mulți candidați sau alegetori.

Președintele tribunalului sau membru care îl înlocuiește va libera chitanța de primirea buletinului. În ajunul alegerii, la 6 ore seara, președintele tribunalului sau membrul care îl înlocuiește va încheia proces verbal la grefa tribunalului, constatând că a așteptat până la acea oră depunerea buletinelor de vot și făcând mențiune de cele ce se vor fi depus. (El. 77, 84, 104 § 3).

### **Art. 83**

Toți cei retribuiți de Stat, județ și comuna, precum și alegetorii ce nu știu carte, nu pot fi nici secretari, nici scrutatori. ( El. 81, 85, 88).

### **Art. 84**

Fie-care candidat e dator să depună un număr de buletine de vot, cari vor servi la alegerea sa, egal cu numărul alegetorilor din colegiu. Până în ajunul alegerii 6 ore seara le va depune la tribunal, conform art. 82; iar în ziua alegerii le va putea depune până la deschiderea colegiului la președintele biroului care va elibera chitanța și va încheia proces verbal, potrivit dispozițiilor art. 82. (El. 77, 82 ).

### **Art. 85**

Ori-cine este liber a împărți buletine de vot de ale candidaților afara din sala alegerii. Nici un agent al Statului, comunei sau județului nu va putea distribui buletine de vot. ( El. 83, 85, 88 ).

### **Art. 86**

Deschiderea colegiului se face de către președintele biroului la orele 9 dimineața. Operațiunile electorale nu se pot începe mai înainte de acesta oră sub pedepsa de nulitate. (El. 73, 78, 100).

### **Art. 87**

Îndată după formarea biroului, alegetorii se retrag din sala, neputând rămâne prezenți pentru controlarea operațiunii decât numai candidații și delegații acestora. Delegații cari nu vor putea fi luați decât din alegetorii colegiului vor fi declarați biroului, verbal sau în scris, de către candidați și nu vor putea fi mai numeroși decât doi delegați de fie-care candidat și de fie-care secțiune. Funcționarii Statului, județului și comunei nu vor putea fi delegați. (El. 81, 93, 97).

### **Art. 88**

Nu pot intra în sala alegerii de cât numai alegetorii colegiului ce este convocat, afara de candidații cari pot să asiste la operațiunea electorală, chiar dacă nu aparțin aceluși colegiu. Cei retribuiți de Stat, județ și comună nu pot sta în sala chiar în cazul când ar fi candidați. (El. 87, 97).

### **Art. 89**

Președintele are singur poliția adunării alegetorilor. ( P.182, 184, 186-188-El. 129). Nimeni nu poate intra înarmat în sala, nici chiar cu baston, afara de cazurile de infirmități recunoscute de birou. (El. 126).

### **Art. 90**

Nici o putere armată sau polițienescă nu va putea fi pusă în localul alegerilor sau în jurul localului. În timpul operațiunii electorale este interzisă circularea sau staționarea forței armate pe străde. La cas de neorenduială în sala alegerii sau

împrejurul ei, președintele poate cere ajutorul puterii armate. Autoritățile civile și militare, cele mai apropiate, sunt dator să urmeze imediat cererilor sale în acestă privință. (P. 190).

### **Art. 91**

Ori-ce neorândueli turburări și reclamațiuni se constata printr'un proces verbal al alegerii și se sub-semnează de biuroș și de cei prezenți, dacă voesc. Ori-ce reclamațiune, făcută în scris se certifica de biuroș și se alătura la dosar. dacă o turburare este de natura a constitui un delict sau o crima, faptul se constata de către biuroș printr'un proces-verbal amenunțit, care se înaintează neantardiat parchetului.(Pr.P. 31,40).

### **Art. 92**

In cas de neorândueli grave, președintele luând avisul biuroșului, poate ridica ședința pe o jumătate de ora.( El. 89).

### **Art. 93**

Operațiunea electorală durează o singură zi. ( Const. 72). Îndată după asedarea biuroșului, președintele regulează prezența alegetorilor în sala, dupe cum se arata la art. 87. după acesta chiama pe alegetori la vot după ordinul înscrierii în listele electorale.( El.81, 87).

### **Art. 94**

Alegetorul prezinta cartă sa președintelui care'i taie un colț și'i o înapoiază.( El. 60, 64, 69, 74, 95, 99).

### **Art. 95**

Biuroșul da fie-carui alegetor, care e dator a le primi, câte un buletin de vot, de ale fie-carui candidat și câte un plic cu care trece singur într-o camera secretă, desemnata în acest scop; introduce în plic buletinul de vot ce a adus cu sine, îndoit drept în patru, lipescă plicul și'l înmaneză președintelui sau scrutatorilor cari'l depun într'o urnă închisă cu două chei dintre cari una este păstrată de președinte și cealaltă de unul din scrutatori. (P. 97, al. I. și 2, 104 § 2, 5 și 6). Plicul electoral va fi de hârtie destul de groasă spre a nu se putea străvedea caracterele buletinului de vot. (El. 77, 94, 96).

### **Art. 96**

Biuroșul va ștampila cu sigiliul primăriei fiecare plic. candidații prezenți sau delegații lor au dreptul a pune și ștampila lor pe plicul electoral.( El. 95, 103, 104 § 1).

### **Art. 97**

Nici un alegetor, afară de persoanele prevedute la art. 86, 87 și 88 nu poate sta în sala alegerii mai mult de cât timpul necesar pentru a vota.

### **Art. 98**

Secretul votului este prescriș sub pedeapsă de nulitatea votului.(El. 74, 76, 131). Biuroșul este dator să asigure pe deplin secretul votului și să nu tolereze a se face votarea alt fel de cât în modul prescriș de legea de față, iar alegetorul, care ar voi să voteze alt-fel de cum prescrie legea va fi oprit de a vota și se va considera ca absinte.( El. 89, ur).

### **Art. 99**

Nimeni nu poate fi primit să voteze dacă nu va fi înscris în listele definitive; cu toate acestea biroul va fi dator să primescă la vot pe aceia cari vor înfățișa o decizie definitivă a autorității competente, prin care li se recunoște dreptul de alegeți. (El. 47,48, 59, 94).

### **Art. 100**

Odată chemarea alegeților de pe lista electorală terminată, scrutinul rămâne deschis și votarea se urmează până la 5 ore seara. La cinci ore președintele biroului face o ultimă invitație alegeților să vină să voteze, dacă încă n'au votat. Dacă nu răspunde nimeni la acest apel, președintele declară scrutinul închis și procedează la despuierea lui. La cas când se vor mai prezenta alegeți cari nu au votat, scrutinul va sta deschis până vor vota toți alegeții. (El.86).

### **Art. 101**

Nici un alegeți nu va putea fi în timpul alegerii urmărit sau arestat de cât numai după ce s'îi va fi dat votul, afara de cazul de vină vădită. (Pr. P.40).

### **Art. 102**

La despuierea scrutinului toți alegeții sunt admiși a intra în sala de votare. Președintele numără întâi plicurile, apoi le deschide unul câte unul înaintea votanților și citește cu voce tare numele înscrise pe fie care. Numele citite se înscriu pe două liste ținute de secretari. (El. 106, 125-P.97).

### **Art. 103**

Ștampilarea plicurilor se va face îndată după deschiderea colegiului de către președinte și candidați, care vor declara că voesc a ștampila. Candidații care voesc a ștampila vor fi datori a ștampila toate plicurile. Nu se va putea ștampila de cât un număr egal de plicuri cu numărul alegeților din colegiu. Se va dresa proces-verbal despre această operațiune. (El. 95, 96, 104 § 1).

### **Art. 104**

Sunt nule:

1. Plicurile ce nu poartă pe dânssele sigiliurile ce au fost puse de președinte și de candidați. Aceste nu se deschid și se anexează la dosarul alegerii; (El.96, 103)
2. Buletinele cari nu vor fi în totul identice cu cele depuse la președintele biroului, conform art 82 de mai sus; (El. 77, 95)
3. Buletinele al caror model nu va fi fost depus la președintele biroului, conform art. 82;
4. Buletinele ce vor conține ștergeri, adaogiri, sau ori-ce semne ale unei prealabile înțelegeri; (El. 77)
5. Vor fi nule buletinele dintr'un plic când vor fi în număr mai mare de cât numărul reprezentanților de ales; (El. 95)
6. Când într'un plic va fi un buletin nul, se vor anula toate buletinele di acel plic. (El.95 )

### **Art. 105**

Buletinele declarate nule se subscriu de către contestatori și de către membrii biroului și se alipesc la dosarul alegerii. Asemenea se alatura la dosar buletinele-model depuse la președinții biroului. (El.82,104).

### **Art. 106**

Dupa ce biuroul constată rezultatul alegerii, ori-cine poate intra în sala și președintele proclama, în audul tuturor, rezultatul general.(El. 102, 108, 110, 111).

### **Art. 107**

Pentru toate operațiunile și incidentele ivite în cursul alegerii se va încheia un proces-verbal amenunțit, sub-scris de biurou. El se va înainta la biuroul central împreună cu toate actele alegerii. ( El. 78-105, 108, 124).

### **Art. 108**

Biuroul central face recensământul general. (El. 107).

### **Art. 109**

Alegerea deputaților și a senatorilor se face cu majoritate absolută a voturilor exprese. Neputându-se dobândi majoritatea absolută la prima votare, se va procede la balotagiu între toți candidații ce n'au isbutit la prima votare, în ziua corespunzătoare, din septemâna viitoare. Balotagiul pentru colegiul al treilea se va face a doua di. În acest cas majoritatea relativă este suficientă. În cas de paritate sorții va decide. Între alegerea deputaților și a senatorilor va fi o di liberă.( El.102, 106).

### **Art. 110**

Îndată după proclamarea unui vot, buletinele necontestate se ard în prezența alegătorilor.( El. 106).

### **Art. 111**

După săvârșirea alegerii, biuroul întocmesce un act pe care'l subscie, legalizează la autoritatea comunală și'l da persoanei alese.(El. 106, 108).

### **Art. 112**

Universitățile din București și Iași formează fie-care în parte câte un colegiu, care aleg câte un senator dintre profesori.( Const. 73).

### **Art. 113**

Rectorul, ca președinte de drept și doi secretari, luați de dânsul dintre cei mai tineri profesori, compun biuroul acestui colegiu. În lipsa rectorului, biuroul va fi presidat de cel mai în vârstă dintre decani.

### **Art. 114**

Alegerea se face după regulile de mai sus și cu majoritate absolută a membrilor prezenți. Neputendu-se dobândi majoritatea absolută la întâia votare, se va procede la balotagiu în ziua corespunzătoare din săptămâna viitoare. În acest cas, majoritatea relativă este suficientă. În acest cas de paritate se va proclama profesorul cel mai vechiu( 81-106, 109-111).

### **Art. 115**

Toate actele relative la alegere se comunica de comune, prin mijlocirea prefecturilor respectivi, ministrului de interne.

## **TITLUL IX.** **Despre penalitati**

### **Art. 116**

Ori-ce funcționar administrativ, judecătoresc, comunal sau județian, precum și ori-ce persona investită cu vre-una din atribuțiunile puterii publice, va neglija de a implini vre una din îndatoririle sau serviciile ce-i sunt impuse prin acesta lege, se va pedepsi cu amenda de la 200 până la 2000 lei și cu pierderea dreptului d'a mai ocupa funcțiuni publice pe termen de doui ani.( El 37-115)<sup>32</sup>.

### **Art. 117**

Cei ce se vor inscrie în listele electorale sub un nume fals, sau în virtutea unor drepturi pe care știu că nu le au, precum și cei cari cu știință vor fi ascuns vre-o incapacitate din cele prevedute de lege, se vor pedepsi cu amenda de la 500 pana la 2000 lei. (El.38, 40, 44-46). Primarul sau consilierii cari vor fi făcut ștergeri sau înscrieri cu rea credință sau cari în casul aliniatului 3 de sub articolul 38, vor șterge pe cei ce erau înscriși în lista anului precedent fără să fi intervenit în cursul anului vre-un cas care să justifice perdrea calitatea lor de alegetori, se vor pedepsi cu închisoare de la 15 zile la 3 luni și cu amendă de la 500 la 2000 lei.(El. 38-118)<sup>33</sup>.

### **Art. 118**

Cei ce vor vota în virtutea unei înscrieri făcute în unul din casurile prevedute în articolii precedenți se vor pedepsi cu închisoare de la 15 zile la 3 luni și cu amendă de la 500 pana la 2000 lei. (El. 38, 117 ).

### **Art. 119**

Faliții nereabilitați și toți cei preveduți de art. 118 de mai sus, cari vor vota în virtutea unei înscrieri făcută înainte de a fi perdat exercițiul drepturilor politice, se vor condamna cu închisoare de la 15 zile la 3 luni și cu amenda de la 500 până la 2000 lei.(El.118-Co. 695 ur.).

### **Art. 120**

Se va pedepsi cu aceeași pedeapsă:

a) Alegetorul care, profitand de înscrierea sa în mai multe colegiuri, va vota sau va încerca să voteze de doue sau de mai multe ori;

b) Cel ce se va prezenta cu cartea unui alt alegetor și va vota sau va încerca să voteze precum și acel care va ajuta să se comita această fraudă împrumutând cartea sa.

### **Art. 121**

Membrii biuroului cari cu rea credință vor fi refusat de a primi un alegetor să voteze, se vor pedepsi cu pierderea dreptului de a vota și a fi eligibil de la 1 și până la 2 ani și cu amenda de la 1000 până la 3000 lei.( El. 59, 69, 94, 95).

### **Art. 122**

---

<sup>32</sup> Tote delictele electorale, prevedute la art. 116 și urmatorii din legea electorala, sunt de competinta Curtei cu Jurati de a fi judecate. Penal.253/92 Bul.pag. 501.

<sup>33</sup> Dreptul acordat alegetorilor prin art. 134 din legea electorala, de a intenta și sustine actiunea publica, în cas când ministerul public nu ar lua initiativa, se refera numai pentru pedepsirea delictelor comise în timpul alegerilor, nu și pentru delictele comise cu ocazia înscrierii listelor electorale. Cas. II 504/96. Bul. pag.1303

Membrii biuroului cari, fără motiv justificat nu se vor prezenta pentru a începe operațiunile electorale la ora fixată de lege se vor pedepsi cu amendă de la 500 până la 1000 lei. Dacă din cauza absenței lor nejustificată s'a amânat alegerea, pedepsa va fi închisoarea de la 1 lună până la 6 luni și amenda de la 1000 până la 2000 lei.( El. 73, 78, 86).

### **Art. 123**

Membrii biuroului cari se vor fi întrunit și vor fi procedat la alegerea într'un alt local decat cel destinat pentru acest scop, se vor pedepsi cu închisoare de la 1 lună până la 6 luni și cu amendă de la 1000 până la 2000 lei.(El.65,67,73,78).

### **Art. 124**

Membrii biuroului cari refuză de a subscrie actele alegerii se vor pedepsi cu pierderea dreptului de a vota și de a fi eligibil de la 1 lună până la 6 luni și cu amenda de la 1000 până la 2000 lei. ( El. 107, 108).

### **Art. 125**

Dacă cel care va fi însărcinat într'o alegere a primi, a numera sau a despuia buletinele, va fi sustras, adaogat sau alterat buletinele, sau va fi citit alte nume decât cele scrise într'insel, se va pedepsi cu închisoare de la 1 lună până la 6 luni și cu amendă de la 1000 pana la 2000 lei și cu interdicția pe timp mărginit. (El. 102-P. 97.).

### **Art. 126**

Cei cari vor intra cu arme în sala alegerii se vor pedepsi cu închisoare de 15 zile până la 1 lună, și cu amendă de la 50 până la 500 lei.(El 89).

### **Art. 127**

Acel care se va dovedi că a cumpărat voturi sau abțineri de la vot precum și acei ce'si au vândut votul lor, se vor pedepsi cu închisoare de la 3 luni la 1 an și cu amendă de la 500 până la 5000 lei și cu interdicția pe timp mărginit. ( P. 98) .

### **Art. 128**

Acei cari, prin lovituri, violente sau amenințări, vor fi influențat votul unui alegetor, sau îl vor fi pus în pozițiunea de a se abține de la vot se vor pedepsi cu închisoare de la 1 lună pana la 3 luni și cu amendă de la 500 până la 2000 lei.( P 238)<sup>34</sup>.

### **Art. 129**

Ori-cine, prin ultraj sau violențe asupra biuroului electoral sau asupra unui membru, va fi întârziat sau împiedicat operațiunile electorale, se va pedepsi cu închisoare de la 1 lună până la 6 luni și cu amendă de la 100 pana la 1000 lei. Dacă

---

<sup>34</sup> a) Arestarea ilegală a unui cetățean în scopul de a fi împiedecat de a lua parte la vot, constituie un delict politic. Cas.II 301/90. Bul. pag. 862.

b) Actiunea publică pentru un delict electoral prevădută de art.128, din legea electorală, se prescrie prin termenul arătat de art. 133 din aceeași lege. Cas. II 492/90. Bul. pag. 1353.

c) Delictele comise în sala de alegeri a primăriei cu ocaziunea alegerii unui senator, prin batai și violente, fiind delict politic, se judecă de către Curtea de Jurați. Cas. II 534/88 Bul.pag. 1086.

d) Delicturile electorale cari, prin legea din 4 Mai 1895, au fost date în competența instanțelor corecționale a le judeca, continua a fi judecate de Cărea cu Jurați dacă au fost comise înainte de acesta lege și în curs de judecata la Curtea cu Jurați. Cas. II 631/96 Bul.pag. 1587.

scrutinul a fost violat, pedepsa va fi de la 6 luni pana la 1 an și amenda de la 1000 pana la 5000 lei.(El. 89 )<sup>35</sup>.

### **Art. 130**

Răpirea sau furarea urnei care conține voturi nedespuiate se va pedepsi cu închisore de la 2 ani până la 5 ani și cu amenda de la 1000 pana la 5000 lei.

### **Art. 131**

Violarea scrutinului de către membrii biuroului sau de către agenții forței publice, însărcinați cu paza urnei, se va pedepsi cu inchisore de la 5 până la 10 ani și cu amendă de la 1000 până la 5000 lei.(El. 75, 76, 78, 81, 98 ).

### **Art. 132**

În toate cazurile prevedute în prezenta lege se va putea aplica și pierderea dreptului de a fi alegetor și eligibil până la maximum de 5 ani.

### **Art. 133**

Actiunea publică și cea privată se prescriu în termen de 1 lună de la proclamare rezultatului alegerii.(Pr. P. 594 )<sup>36</sup>.

### **Art. 134**

La cas când ministerul public nu ar lua inițiativa, dece alegetori au dreptul de a intenta și susține acțiunea publică pentru pedepsirea delictelor comise în timpul alegerilor.(El. 101-Pr. P. 60, 178 )<sup>37</sup>.

### **Art. 135**

Delictele prevedute prin legea de față se vor judeca de către jurati. Arestul preventiv este interdis în privința acestor delictes.( Const. 24 § 11; 105)<sup>38</sup>.

---

<sup>35</sup> Ultragiul adus unui primar, în exercitiul functiunei sale pe când presida biuroul alegerii, nu e delict politic, când din actele de instructiune nu resulta ca acest fapt a fost de natura a impedecca sau cel puțin a intarzia operatiunea alegerii. Cas.II 193/89 Bul pag. 373.

<sup>36</sup> în materie de delict electoral, prevedut de art. 128 din legea electorala, actiunea publica ca și cea privata se prescrie la termen de 1 luna de la proclamarea votului. Penal II 410/91 Bul. pag. 1000.

<sup>37</sup> a) Legiuitorul, dand dreptul, în cas când ministerul public n'ar fi luat initiativa la dece alegatori să inainteze și să susțină actiunea publica pentru pedepsirea tutulor delictelor comise în timpul alegerilor, prin acesta n'a facut din disii alegetori nisce simpli denuntatori, ci'i-a investit cu caracterul și prerogativele ce le are ministerul public după dreptul comun. Ast-fel tote atributiunile ce le-ar fi avut ministerul public trecend la cei dece alegetori, dansul numai pote face parte din constituirea Curtei cu Jurati, și deci, dreptul de a recusa pe jurati apartine acelor alegetori.Cas II 16/95. Bul. pag. 52.

b) în materie de delict electoral, intentat din iniativa a dece alegetori și judecat inaintea Curtei ci Jurati, prezenta ministerului public nu constituie o cauza de nulitate, atunci când dansul n'a luat conclusiuni nici pentru nici contra delicuentului, marginindu-se numai a se referi la aprecierea juratilor.Cas. II 349/95 Bul. pag. 839.

c) Dreptul acordat alegetorilor prin art. 134 din legea electorala, de a intenta și sustine actiunea publica în cas când ministerul public nu ar lua initiativa, se refera numai pentru pedepsirea delictelor comise în timpul alegerilor, nu și pentru delictesle comise cu ocasiunea inscrierei în listele electorale. Cas. II 504/96 Bul. pag 1303.

d) Infracțiunile la legea electorala nu se pot urmari dacă nu este un numar de dece alegetori cari s'o cera, în lipsa initiativei ministerului public. Cas.II 60/88 Bul. pag. 77.

<sup>38</sup> a) Arestarea ilegala a unui cetaten, în scopul de a fi impeditat de a lua parte la vot constitue un delict politic. Prin urmare, oficerii politiei judecatoresci, vinovati de asemenea faptes sunt justitiabili de curtile cu jurati conform art. 105 din constitutiune, iar nu de curtile de apel conform art.493 procedura codului penal. Cas. II 301/90 Bul. pag. 862.

## **TITLUL X.**

### **Dispositiuni generale**

#### **Art. 136**

Deputatul sau senatorul, ales în mai multe colegiuri, este dator a declara opțiunea sa Adunarei din care face parte, până în dece zile după verificarea titlurilor. De nu va fi declarat opiniunea sa în acest termen, Adunarea decide prin vot. (Constitutiune 41).

#### **Art. 137**

În cas de vacanță prin opțiune, morte, demisiune sau almintrelea, colegiul electoral care urmează a indeplini vacanța va fi convocat în termen de două luni cel mai târziu. (Const. 95).

#### **Art. 138**

Demisiunea membrilor Corpurilor legiuitoare se va da numai către Corpurile respective.

#### **Art. 139**

Încetează de a mai avea exercițiul mandatului lor, deputații sau senatorii care vor perde vreuna din condițiunile cerute pentru a fi eligibili. (Const. 65, 74, 75, 76.- El. 21-32.). Adunarea Deputaților sau Senatul se rostesc în acest cas asupra pierderii calității de deputat sau senator.

#### **Art. 140**

Tote termenele prevedute în legea de față se socotesc pe zile libere. Când termenul va expira în o zi de Duminică sau de sărbătoare, se va prelungi pentru cea dintâi zi lucrătoare. (El. 40, 41, 44-46, 48, 54, 55, 57)<sup>39</sup>.

### **Dispozițiune transitorie**

Pentru asta una dată, afișarea noilor liste electorale, prevedute la art. 41 din prezenta lege, se va face cel mult în sese săptămâni de la promulgarea acestei legi.

---

b) Delictul de lovire sevarsit chiar în sala de alegeri pentru consiliul comunal, în persoana unui alegetor, constituie un delict electoral, de competența Curții cu Jurați de a' l judeca. Cas. II 58/93 Bul. pag. 81.

c) Delictul de loviri sevarsite cu ocaziunea alegerilor comunale cu scop de a împedica pe alegetori de a putea patrunde în localul de alegere, constituie un delict politic, de competența numai a Curții cu Jurați de a' l judeca. Cas. II 121/93 Bul. pag. 205.

<sup>39</sup> Termenele prevedute de legea electorală, fie cele prevedute pe zile, fie cele prevedute pe săptămâni, se socotesc pe zile libere. Cas. II 36/93 Bul. pag. 387.